

Syksyllä puutarhaan valmistellaan uusi kevät

Fiksu varmistaa lämmitys-
järjestelmän kunnon ajoissa

6

Lajittelu tavaksi muuallakin
kuin kotioiloissa

14

ELÄMÄSI HELPOIN

KEITTIÖREMONTTI

Keittiöremonteissa ja niiden sisällöissä on eroja. Puustellilta saat halutessasi yhden sopimuksen ratkaisun, joka sisältää kaiken suunnittelusta asennukseen mukaan lukien LVIS- ja pohjatyöt. Kaikki takuutyönä. Siksi sinä voit ottaa rennosti.

Keittiön lisäksi saat meiltä myös yksilölliset sekä yhteensopivat

**KOKO KODIN
KALUSTERATKAISUT!**

VARAA MAKSUTON SUUNNITTELUAIKA,
niin saat tietää unelmiesi keittiön kokonaishinnan
toineen ja tarvikkeineen.

Rovaniemen Puustelli, Aittatie 1
p. 010 277 7330

MA-PE 10-17

Puustelli
PARAS OSA KOTIA

TALVEN ALTA PIHASTA POIS – TARJOUSHINTAAN!

AKU
Takuu 2 vuotta

AKU BX600-L Uuden sukupolven traileri

UUTUUS!

Vahva traileri!

- Kantavuus 450 kg
- Kokonaispaino 600 kg
- Pituus 455 cm, leveys 160 cm
- Maksimi veneen pituus 450 cm
- Säädetty vinssipukki ja sivutuet
- Vetoaisan pituussäätö 200 mm
- Lehtijouset

TARJOUS! **1090 €**
Norm. 1370 €

AKU BX750-LW PRO Uuden sukupolven traileri

UUTUUS!

Vahva traileri!

- Kantavuus 564 kg
- Kokonaispaino 750 kg
- Pituus 545 cm, leveys 209 cm
- Maksimi veneen pituus 540 cm
- Kõlitaso 90 mm aiempaa alempana
- Vetoaisan pituussäätö 200 mm
- 4-lehtiset KNOTT-lehtijouset

TARJOUS! **1400 €**
Norm. 1804 €

AKU BP750-L Vakaa vedettävä

Lehtijouset

Niin kauan kuin näitä riittää!

- Kantavuus 637 kg
- Kokonaispaino 825 kg
- Pituus 545 cm, leveys 207 cm
- Hitsattu, upposinkitty runko
- Sivutuet 2 pyörää
- Takakeinu 3 kölrillää

TARJOUS! **1350 €**
Norm. 1696 €

AKU CP350-LH PRO Erikoisvarusteltu ja erittäin vahva

UUTTA!
Takalaidan ketjut

- Musta 100 cm kuomu
- Kelkkavarustus
- Kipin kaasujousi
- Työkalulaatikko
- Lehtijouset
- Lava 350 x 150 cm
- Kantavuus 509 kg
- Kokonaispaino 825 kg
- Laitakorkeus 40 cm

TARJOUS! **2890 €**
Norm. 3646 €

AKU CP327-LH Sopivan kokoinen joka paikan kärry

Päivitetty malli

- Tukeva hitsattu runko
- Sopiva yrittäjälle ja harrastajalle
- Lava 327 x 150 cm
- Kantavuus 527 kg
- Kokonaispaino 825 kg
- Laitakorkeus 40 cm

TARJOUS! **2390 €**
Norm. 3326 €

AGCO SUOMI

AGCO SUOMI OY

Alatie 2 C2
Rovaniemi
www.agcosuomi.fi

VALTRA

FENDT

Myymlä avoinna ark. 8–16.30 Teemu Saajo, 040 760 8925 • Joni Karjalainen, 040 670 1079
Sähköposti: etunimi.sukunimi@agcocorp.com

Kysy myös muita AKU-malleja laajasta valikoimasta.

Meiltä myös Betanet-perävaunut!

BETANET

Hinnat niin kauan kuin tavaraa riittää. Sisältää alv 25,5 %.

TERASSILASIKAUSI ON NYT!

Kysy myös edulliset rahoitusvaihtoehdot!

alutec Terassi- ja parvekelasit alueellasi myy:

AP-Lasi Oy

Pasi: 040 734 2990
EKKU: 040 734 2991
info@ap-lasi.com

Lukkatie 4
Rovaniemi
www.aplasi.fi

Omakoti

www.omakotilehdet.fi
facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen
Nro 1/2025 vko 18
Nro 2/2025 vko 24
Nro 3/2025 vko 38
Nro 4/2025 vko 46

Jakelu ja levikki
Jakelulevikki 12 000 kpl

Pientalot Rovaniemen seutukunnassa.

Julkaisija ja kustantaja
Nexus Media Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
toimisto@nexme.fi

Päätoimittaja
Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri.kaukonen@nexme.fi

Toimitus
Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@nexme.fi

Mediamyynti
Nexus Media Oy toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@nexme.fi

Taitto ja ilmoitusvalmistus
Nexus Media Oy
aineistot@nexme.fi

Paino
Kaleva Oy

Etukannen kuva
Freepik

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Media Potentia Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Media Potentia Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksesta lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan.Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.

Keittiö toimivaksi ja kauniiksi

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Ajankohtaista
- 6 Lämmitysjärjestelmien ylläpito
- 10 Tunnelmallinen syyspiha
- 14 Omakotiasukkaan jätehuolto
- 17 Lakipalsta
- 18 Talon lisäeristäminen
- 21 Kolumni: Tuulahduksia Euroopasta
- 22 LVI- ja sähkötyöt keittiöremontissa
- 24 Autonhuolto talvikaudeksi
- 26 Ajanviete

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

”Laitetaan listalle.”

Uudenkarheassa omakotitalossa asuja pääsee asumises-
saan vielä helpolla. Vähänkin vanhemman talon omista-
ja kuitenkin tietää, miten omakotiasujan työlista tuppaa
elämään – ja venymään. Kun yksi korjaus- tai ylläpitotarve
ilmoittaa itsestään ja sen saa hoidettua alta pois, pian sen
seuraksi löytyykin liuta muita.

Monesti käy niin, että mielessä pyöritelty työlista jääkin vain
nimenomaan ajatuksen tasolle – ”Hoidan tuon kunhan jou-
dan” -asteelle. Asiat eivät odotellessa kuitenkaan korjaudu
itsestään. Mikä siis neuvoksi?

Kun aiheesta keskustelee rakennusalan ammattilaisten
kanssa, yksi asia korostuu jatkuvasti: systemaattisuus. Moni
alalla peräänkuuluttaa talon huoltokirjan laatimista, ja rin-
nastaa omakotitalon ylläpidon auton ylläpitoon – sen mää-
räaikaishuollot kun osataan jo tehdä ajallaan aivan rutiinilla.

Kun asiat ovat valmiiksi paperilla, ne on huomattavasti hel-
pompia ottaa myös työn alle. Silloin on myös helpompi hah-
mottaa, mitkä asiat ovat kiireellisempiä kuin toiset. Omako-
titalon ylläpidossa kun työ ei tekemällä lopu, joten kaikkea ei
kannata yrittää hoitaa yhdellä kertaa.

Lämpimin terveisin,

Petri Kaukonen
päätoimittaja

Tykkää
meistä
FACEBOOKISSA!
facebook.com/omakotilehti

ARKTIS
LVI

- ROVANIEMI -

LVI-Asennukset ja huollot
www.arktislvi.fi • puh. 044 244 0975

» LYHYESTI

Ratkaisu kodinkonehuoltajapulaan – uuden pilottikoulutuksen tavoitteena lyhentää kodinkoneiden huoltojonoja ja tukea kiertotaloutta Suomessa

Suomessa kodinkonehuoltajien vähäisestä määrästä on muodostunut haaste, totesi Elektromarkkinat ja kodinkonekaupan yhdistys ETKO ry tiedotteessaan kesäkuussa.

Kodinkonehuoltajien koulutusta ei ole järjestetty yli kymmeneen vuoteen, mikä on johtanut yhdistyksen mukaan merkittävään osaajapulaan. Tilanne on kriittinen, sillä Suomessa myydään vuosittain pitkälti yli miljoona isoa kodinkonetta, ja huoltojonot ovat jo nyt pitkiä. Lisäksi nykyiset kodinkonehuoltajat ovat keskimäärin ikääntyneitä, ja huoltopalvelut ovat keskittyneet suurempiin kaupunkeihin – harvaan asutuilla seuduilla korjauksista ei ole välttämättä saatavilla lainkaan.

Huoltojonot ovat pitkiä, ja tulevaisuudessa kodinkonehuoltajien tarve tulee vain kasvamaan, sillä kiertotalous on EU:n kärkihankkeita. Right to Repair -direktiivin tavoitteena on pidentää tuotteiden käyttöikää ja vähentää sähkö- ja elektroniikkajätettä korjaamalla laitteita.

Elektroniikka- ja kodinkonekaupan yhdistys ETKO ry, Suomen Kodinkonehuoltojen Liitto SKHL ja Vantaan ammattiopisto Varia ovat yhdessä ratkaisemassa Suomen osalta EU:n laajuista haastetta ja vaikuttamassa ratkaisun löytämiseen. Organisaatiot ovat yhteistyössä

suunnitelleet kodinkonehuoltajien koulutusohjelman, jonka on tarkoitus lisätä kodinkonehuoltamisen ammattilaisia Suomessa.

Koulutuspilotti toteutetaan yhteistyössä alan yritysten kanssa: mukana ovat Miele, Electrolux, BSH (Bosch-Siemens) ja Samsung. Yhteistyömalli takaa, että koulutuksen sisältö vastaa suoraan alan todellisia tarpeita ja antaa opiskelijoille parhaat mahdolliset valmiudet työelämään. Pilottikoulutus alkaa syksyllä 2025.

Koulutusohjelma ja sillä tavoiteltava ammatiosaaminen ovat merkittäviä askeleita kohti kestävämpiä kulutustottumuksia. Koulutusohjelma tukee EU:n tavoitteita ja parantaa suomalaisten arkea kodinkoneiden kunnostettavuuden kautta. Lisäksi koulutus tarjoaa valmistuneille suoran väylän työllistyä huoltoalan yrityksiin.

– Tarve kodinkonehuoltajien ammatilliselle koulutukselle on todellinen – kodinkonehuoltajien osaajapula vaikuttaa negatiivisesti suomalaisten arkeen, sillä toimivat kodinkoneet ovat arjen sujuvuuden kulmakivi. ETKO, SKHL ja Varia haluavat varmistaa, että suomalaisilla on jatkossakin mahdollisuus laadukkaisiin ja oikea-aikaisiin kodinkonehuoltopalveluihin, kertoo **Taina Luukkainen**, ETKO ry:n toimitusjohtaja.

Freepik

Tukes selvittää pihasaunapakettien turvallisuutta valvontahankkeessa

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) ilmoitti kesällä käynnistävänsä valvontahankkeen, jossa tarkastellaan markkinoille saatettavien pihasaunojen turvallisuutta. Erityistä huomiota hankkeessa kiinnitetään alle 30 m² kokosiin pihasaunoihin, jotka on uuden rakentamislain mukaisesti vapautettu rakentamislupasta. Tukesille tulleiden ilmoitusten perusteella joissakin valmiina myytävissä pihasaunoissa on puutteita, jotka aiheuttavat paloriskin. Tukes selvittää pihasaunojen paloriskien lisäksi muun muassa kantavien rakenteiden vaatimustenmukaisuutta.

– Vaikka rakentamislupaa ei alle 30 m² rakennuksille tarvita, rakentamiseen liittyviä määräyksiä on kuitenkin noudatettava aivan kuten ennenkin. Kiinteistön rakennusoikeuden ylittäminen ei ole sallittua, ja myös muita kaavamääräyksiä sekä etäisyyksiä naapurikiinteistöihin ja niiden rakennuksiin on noudatettava. Lisäksi rakentamismääräykset, kuten paloturvallisuus

ja jätevesivaatimukset, velvoittavat edelleenkin rakentajaa, sanoo ylitarkastaja **Petri Kulmala**.

Saunapakettien pitää olla turvallisia ja vaatimustenmukaisia

– Pihasaunapakettien on täytettävä rakentamislain mukaisesti rakennuksia koskevat olennaiset tekniset vaatimukset. Tällaisia ovat muun muassa paloturvallisuus, kantavien rakenteiden lujuus ja vakaus sekä käyttöturvallisuus. Esimerkiksi kantavat puurakenteet tulee mitoittaa kestäämään rakennuspaikan lumi- ja tuulikuormat, Kulmala kertoo.

Rakentamislain uudistus ei myöskään ole vapauttanut sähkötyötä ”jokamiehenomaisuudella” tehtäväksi, vaan sähkötyö vaatii tekijäksi edelleen sähköalan ammattilaisen.

Tukesin valvontahankkeen tavoitteena on varmistaa, että markkinoille saatettavat pihasaunat ovat turvallisia käyttää. Tukes voi tarvitta-

essa ryhtyä toimenpiteisiin turvallisuudeltaan puutteellisten tuotteiden myynnin rajoittamiseksi tai niiden poistamiseksi markkinoilta.

Varmista, että tulisijassa ja savupiipussa on CE-merkintä

Tulisijan ja savupiipun asennuksessa tulee huomioida, että tuotteet ovat CE-merkittyjä, savupiippu ja tulisija ovat yhteensopivia ja niiden suojaetäisyydet täyttyvät.

Tukesin tietoon on tullut tapauksia, joissa asiakas on ostanut valmiin saunapakettin ja vahinkotilanteessa on käynyt ilmi, että tulisijan, yhdysputken tai savupiipun suojaetäisyydet eivät ole täyttäneet valmistajan määrittämiä etäisyyksiä. Paloturvallisuusriskinä voi olla myös se, ettei savupiipun korkeus täytä kansallisia vaatimuksia, eikä savupiipun katto- tai seinäpäivientä ole toteutettu valmistajan ohjeiden mukaisesti.

Mukavuudet kesämökille – näin onnistut kylpyhuoneen ja vesi-WC:n rakentamisessa

Yhä useampi suomalainen kaipaa mökillään WC:ltä ja kylpyhuoneelta samaa mukavuutta, mihin on kaupungissa tottunut. Asiointi pikkulassa pimeässä tai sateessa ei ole sellaista.

Kylpyhuoneratkaisuihin erikoistunut Geberit käsitteli kesällä tiedotteessaan sitä, mitä vesi-WC:n ja kylpyhuoneen rakentaminen mökille edellyttää. Ennen töihin ryhtymistä on hyvä selvittää monia niin käytännön tekemiseen kuin rakennuslupiin liittyviä asioita.

Ensimmäinen askel on selvittää, tarvitseeko suunniteltu rakennustyö luvan. Useimmiten kylpyhuoneen tai WC:n rakentaminen vaatii sellaisen, varsinkin jos hankkeeseen liittyy vesijohto- ja viemäroinitöitä tai rakennuksen laajentaminen. Lupa haetaan kunnan rakennusvalvonnasta, ja siihen tarvitaan yleensä avuksi pätevä rakennussuunnittelija.

Lisäksi mikäli mökillä ei ole aiemmin ollut vesihuoltoa, tarvitaan usein myös suunnitelma jätevesijärjestelmästä ja mahdollisesti ympäristöviranomaisen hyväksyntä.

Vesihuolto – mistä vesi tulee ja mihin se menee?

Geberit muistutti WC:n ja kylpyhuoneen vaativan luotettavan veden saannin ja tehokkaan jätevesien käsittelyn. Helpoin tilanne on taajamien lähellä sijaitsevilla kesäasunnoissa, jotka voivat liittyä kunnalliseen vedenjakeluverkkoon. Toisaalta mitä kauempana mökki sijaitsee kunnallisesta runkoverkosta tai osuuskunnan päälinjasta, sitä kalliimmaksi liittyminen tulee.

Ennen päätöstä kannattaa pyytää tarjous paikalliselta vesilaitokselta tai osuuskunnalta, sillä kustannukset voivat vaihdella jopa naapuritonttien välillä. Myös vaihtoehtoja, kuten omaa porakaivoa

ja harmaavesisuodatinta kannattaa vertailla, jos kunnallinen liitymä osoittautuu liian kalliiksi.

Jätevedet jaetaan harmaisiin vesiin, joita ovat tiski- ja pesuvedet, sekä WC:n mustiin vesiin, jotka vaativat tehokkaampaa puhdistamista. Jos mökiltä on kohtuullisen etäisyyden sisällä yhteys kunnalliseen viemäriverkostoon, mustat jätevedet tulee yleensä ohjata sinne. Muussa tapauksessa mökille pitää rakentaa saostuskaivo tai pienpuhdistamo. Harmaille vesille riittää, että ne suodatetaan ennen maahan imeyttämistä.

Talotekniikka – vettä säästävä WC-istuin on fiksu valinta kesäkotiin

Kylpyhuone vaatii kunnollisen vedeneristyksen, lattiakaadon, ilmanvaihdon ja lämmityksen – aivan kuten kaupungissakin. Mökkiolosuhteissa näiden toteuttaminen

vaatii kuitenkin enemmän suunnittelua. Lattiamateriaalin valinnassa on tärkeää suosia kosteuden ja kulutuksen kestäviä ratkaisuja. Vesiputket ja viemärit tulee asentaa niin, etteivät ne jäädy talvella – tai vaihtoehtoisesti ne pitää pystyä tyhjentämään talvikaudeksi.

Jos vesijärjestelmät pitää tyhjentää talven ajaksi, kannattaa tämä huomioida jo kalusteita valitessa.

– Vesilukkoihin pitää päästä kätevästi käsiksi, ja ne pitää olla helposti irrotettavissa, muistuttaa Geberitin tuotepäällikkö **Marko Polvi**. Myös vettä säästävät huuhtelutekniikat ovat kesäasunnoilla arvoisaan, etenkin jos mökki sijaitsee kunnallisen jätevesijärjestelmien ulkopuolella ja ylimääräisiä likavesiä ei kaivata.

– Kun jätevedet kerätään umpisäiliöihin, kannattaa tietenkin suosia tekniikoita, jotka säästävät vettä, Polvi sanoo.

Rakentamisessa orastavaa elpymistä – uhkaako kansallinen regulaatio hidastaa alan toipumista entisestään?

Puutuoteteollisuus ry ilmaisi kesäkuussa huolensa siitä, että lausunnoilla olevat rakennusten energiatehokkuusasetukset nostaisivat esityssä muodossa merkittävästi niin uudis- kuin korjausrakentamisen kustannuksia ja hidastaisivat näin alan toipumista.

– Yksittäisten rakennevaatimusten korostaminen lausuntoluonnoksessa rajoittaa teknologianeutraalia lähestymistapaa ja ohjaa suunnittelua pois resurssiviisaasta ja ilmastokestävästä kokonaisratkaisusta. Rakennusten energiatehokkuutta tulee tarkastella kokonaisenergiankulutuksen ja ilmastovaikutusten näkökulmasta – ei yksittäisten U-arvojen perusteella, toteaa Puutuoteteollisuuden toimitusjohtaja **Matti Mikkola**.

Puutuoteteollisuus on huolissaan regulaation vaikutuksesta orastavaan rakentamisen kasvun.

– Asetusluonnos sisältää perusteltuja tavoitteita energiatehokkuuden lisäämiseksi, mutta sen soveltamisessa on tärkeää säilyttää rakentamisen tekninen ja taloudellinen realismi sekä tu-

kea vähähiilisten ratkaisujen, kuten puurakentamisen, kehitystä ja kilpailukykyä, Mikkola jatkaa.

Suhdannetilanne tarjoaa mahdollisuuden, mutta epävarmuudet varjostavat näkymiä

Forecon Oy:n mukaan asuntoaloitusten määrä (vuosisumma) on tällä hetkellä noin 18 500 asuntoa, jossa on tuhannen asunnon nousu vuodenvaihteeseen verrattuna. Aloitusten pinessä virkistymisessä on suuria alueellisia eroja – erityisesti Turun ja Tampereen seutu erottuvat kasvun vetureina. Uusien ja vanhojen asuntojen suuri hintaero hidastaa kuitenkin edelleen uusia aloituksia monilla alueilla.

Muun kuin asuntorakentamisen kehitys näyttää huolestuttavalta – aloitusten määrä laski noin neljänneksellä, vaikka vielä alkuvuodesta arvioitiin merkittävää 10 % kasvua.

Puurakentamisen osuus talonrakentamisessa on pysynyt reilussa neljänneksessä viime vuosina, mikä osoittaa materiaalin kysynnän vakauden. Puukerrostalojen markkinaosuus on kään-

tynyt hienoiseen nousuun vaikean viime vuoden jälkeen. Omakotitaloista jopa yli 90 % toteutetaan puurakenteisina. Toimitilapuolella julkisten puurakennusten osuus on kasvanut samalla kun liike- ja toimistorakennusten osuus on laskenut.

Kustannuskehitys tukee rakentamista – ainakin toistaiseksi. Vaikka yksittäisten materiaalien hinnat ovat nousseet, tarjoushintaindeksi on laskenut yli 10 % vuoden 2023 huipulta. Tämä luo tilaajille mahdollisuuden edistää toteutuskelpoisia hankkeita suhdanteen ollessa rakentajalle suotuisa.

Rakentaminen onkin Puutuoteteollisuus ry:n mukaan toipumassa, mutta herkässä vaiheessa. Vaikka tarjoushinnat ovat laskussa ja asuntorakentamisessa näkyy orastavaa elpymistä, esitetyt energiatehokkuusvaatimukset (EPBD) uhkaavat nostaa kustannuksia ja jarruttaa kehitystä. Uusien säädösten pelätään ohjaavan ratkaisuihin, jotka voivat lisätä rakentamisen päästöjä, heikentää teknologista valinnanvapautta ja hidastaa koko alan elpymistä – erityisesti silloin, kun markkinat näyttäisivät valmiilta nousuun.

Kaikki lämpöpumput tarvitsevat sekä kiinteistön omistajan toimenpiteitä että ajoin ammattilaisen huoltoa.

Teksti: Ulla Sirén

Turvallista lämpöä omaan kotiin

Olipa käytössä sitten mikä tahansa lämmitysjärjestelmä, fiksu omakotiasuja varmistaa talonsa lämmityksen kunnan hyvissä ajoin ennen lämmityskauden alkua. Huoltoa kun voi olla vaikeampi saada alan kiireimpään sesonkiaikaan – ainakaan nopeasti.

Lämmitysjärjestelmän syyshuolto kuuluu asiaan, kun omakotitaloa valmistellaan pitkää talvea varten. Eri lämmitysjärjestelmät vaativat erilaista huoltoa ja huomiota; esimerkiksi erilaiset lämpöpumput pitää huoltaa ja puhdistaa säännöllisesti, kun taas sähkölämmitys on käytännössä huoltovapaa järjestelmä. Kodin lämpö pysyy kaikissa tapauksissa turvallisena, kun laitteet on puhdistettu ja säädetty oikein alkavaa kylmää kautta ajatellen.

Syksy on lämmitysjärjestelmien asentajien ja huoltajien kiireisintä aikaa, joten on hyvä tarkistaa kodin järjestelmän toiminta ja tarvittaessa varata huolto ajoissa.

Helpot ja huoltovapaat

Kaukolämpö on paikallisesti tuotettua lämpöenergiaa, jonka hinta pysyy melko vakaana, koska se ei ole riippuvaista kansallisesta tai kansainvälisestä

energiantuotannosta. Toisaalta liittymis- ja käyttömaksut voivat olla korkeat suhteessa muiden lämmitysmuotojen hintoihin. Mikäli kaukolämpöverkkoon liittyminen on mahdollista, se on omakotiasujalle suhteellisen helppo ratkaisu. Kaukolämpö on palvelu, jonka ylläpito, korjaukset ja ylipäätään kaikki huolehtiminen järjestelmän toimimisesta ovat palveluntuottajan vastuulla. Kodissa olevien lämmönjakolaitteiden huollosta ei ole paljon vaivaa, ja ne ovat lisäksi pitkäikäisiä. Jos laitteet pidetään koko ajan kunnossa, yksien ja samojen käyttöaika on yli 20 vuotta.

– Kaukolämpö on kohtalaisen vähähuoltoinen, sanoo liiketoimintajohtaja **Tomi Hautakoski**.

Kiinteistön omistaja on itse vastuussa kiinteistössä olevasta laitteiston kunnosta, ja jotkut energiyhtiöt tekevät siitä asiakkaan kanssa jopa sopimuksen, jossa velvoite määritellään. Hautakoski muistuttaa, että laitteiston kuntoa pitää seurata

tarkkailemalla, että siitä ei esimerkiksi kuulu ylimääräisiä ääniä. Lämmityspiirin sihti pitää puhdistaa vuosittain, kuten kaikissa vesikiertoon perustuvissa lämmitysjärjestelmissä.

– Huoltovapain lämmitysjärjestelmä on ilman muuta sähkö, Hautakoski toteaa.

Sähkölämmitystä ei voi huoltaa itse, eikä se sinänsä tarvitse huoltoa. Oli käytössä sitten suora tai varaava sähkö, lattia-, katto- tai jokin muu lämmitys, ainoa asia, jonka omistaja voi tehdä, on katsoa, että laitteet ja termostaatit ovat ehjiä. Termostaattien säätö on toki hyvä tarkistaa ennen lämmityskauden alkua, ja varmistua, että märkätiloissa lämmitys on päällä kesän jälkeen.

Suosittu ilmalämpöpumput

Erilaiset pumpuilla toimivat lämmitysjärjestelmät perustuvat lämpöenergian siirtoon ilmasta

Freepik

Puupelletistä on tullut monissa paikoissa korvaaja öljylämmitykselle, jota ei enää asenneta uusiin taloihin. Tutun vaalean pelletin lisäksi markkinoilla on mustaa pellettiä, joka valmistetaan lämpökäsitellystä puumassasta.

tai maan sisältä. Niiden vahva etu on, että ne tuottavat päästötöntä lähienergiaa koko kiinteistön lämmitykseen tai hybridilämmityksen yhtenä osana. Kiinteistön omistajalta ne vaativat jonkin verran huoltotöitä ja lisäksi ammattilaisen tekemiä tarkistuksia.

Suosittu energiatehokas ilmalämpöpumppu eli ilma-ilmalämpöpumppu ei yksinään riitä lämmittämään omakotitaloa Suomen olosuhteissa, eikä sillä voi lämmittää kotitalouden käyttövedtä eikä liittää sitä vesikiertoiseen järjestelmään. Talviasuttavissa taloissa se toimii parhaiten osana hybridilämmitystä jonkintoisen lämmitysjärjestelmän rinnalla.

Ilmalämpöpumpulla siirretään ulkoilman lämpöenergiaa sisätiloihin tai toisin päin; huoneita jäähdytetessä lämpöenergia virtaa sisältä ulos.

Laitteistoon kuuluu lämmitettäviin tiloihin asennettava sisäyksikkö ja rakennuksen ulkoseinustalle kuu-luva ulkoyksikkö. Niitä voi huoltaa itse puhdistamalla lämmityspiirin sihdin sekä ulkoyksikön ritilän ja tuulet-timen. Ammattilaisen tekemässä huollossa puhdis-tetaan sisäyksikön kenno sekä puhallinpyörä ja tarkas-tetaan kylmäaineet. Keväällä on myös hyvä varmistaa laitteen kondenssivesiputken toimiminen kaatamalla sen läpi vettä, jotta tiedetään, että missään ei ole tu-koksia.

Tarkkana sihtien kanssa

Ilma-vesilämpöpumppu toimii kuten ilmalämpöpumppu, mutta lämpö siirtyy vesivaraajaan eikä suo-raan ilmaan. Se lämmittää talouden käyttöveden, mut-ta huoneilman jäähdyttämiseen se ei sovellu yhtä hel-posti kuin tavallinen ilmalämpöpumppu. Poistoilma-lämpöpumpun toimintaperiaate on käytännössä »

ÖPH
Öljypoltinhuolto Ilkka Lahtinen

**ÖLJYPOLTINTEN
ASiantuntija
PALVELUKSESSASI!**

050 493 3113 Oksatie 1, Rovaniemi

www.lapinoljypoltinhuolto.fi

comfort delivered by PURMO

Säästä energiaa Purmon kasviöljytäytteisillä Yali Plus lämmittimillä. Voit myös ohjata lämmitystä riippumatta siitä missä olet Unisenza Plus yhdyskäytävän ja sovelluksen kautta. Pyydä tarjoustamme!

KK-SÄHKÖTYÖT OY
Puh. 0400 691 671 | www.kk-sahkotyot.fi

**SÄÄSTÄ LÄMMITYSKUSTANNUKSISSA
ILMALÄMPÖPUMPULLA**

LVI-LÄMSÄ
MITSUBISHI ELECTRIC -TUOTTEIDEN
VIRALLINEN JÄLLEENMYYJÄ

HANKINTATURVALIIKE
PALVELEVA ENERGIATALO

040 584 1828, roope.lamsa@lvi-lamsa.fi

Ympärivuotisessa käytössä olevassa talossa laillisella lisenssillä toimivan nuohoojan on nuohottava ja tarkistettava piiput ja tulisijat vuosittain.

samanlainen, mutta se ottaa lämmön talosta poistettavasta ilmasta, siirtää sen vesikiertoiseen lämmönjakojärjestelmään ja lämmittää siten myös lämpimän käyttöveden. Poistoilmapumpun toiminta edellyttää siis, että ilmastointi on riittävän tehokas, jotta poistoilmaa riittää.

Maalämpö on pumppujärjestelmistä vanhin. Maalämmitys on käytetty omakotitaloissa 1970-luvulta alkaen, ja kalliista alkuinvestoinnista huolimatta se on ollut suosittu. Hyötyjä on paljon, koska maalämpö lämmittää sekä rakennuksen että käyttöveden ja kesällä sen energiakaivoa voi hyödyntää sisäilman viilentämisessä.

Samat huolto-ohjeet pätevät periaatteessa kaikkiin lämpöpumppuihin, paitsi että maalämpöpumpussa puhdistettavia sihtejä on kaksi, ilmavesilämpöpumpuissa yksi. Ilmalämpöpumpun huolto on hyvä teettää ammattilaisella. Silloin puhdistetaan sisäyksikön kenno sekä puhallinpyörä ja tarkastetaan kylmäaineet. Maa- ja ilmavesilämpöpumppujen huollossa puhdistetaan sihdit, tarkistetaan paineet ja optimoidaan laitteisto toimimaan kiinteistön tarpeiden mukaan.

– Ensimmäinen huolto tehdään yleensä käytöstä riippuen yhdestä kolmeen vuotta asennuksen jälkeen. Sen jälkeen parin kolmen vuoden välein, Tomi Hautakoski neuvo.

Lämmittävät kattilat työllistävät

Lämmityskattiloihin perustuvat lämmitysjärjestelmät tarkoittavat, että jotain ainetta poltetaan lämmitysenergiaksi. Puhutaan tulesta, savusta ja noesta, ja silloin puhutaan aina myös sekä savukanavien että laitteiston tiheistä puhdistuksista ja huolellisesta seurannasta. Ne vaativat huoltoa jopa pari kertaa vuodessa, eivät pelkästään uuden lämmityskauden edellä.

Lämmityskattiloista lämpö siirtyy useimmiten vesikiertoiseen järjestelmään, joka siis lämmittää myös talouden käyttöveden. Myös ilmaan lämpöä puhaltava järjestelmä on mahdollinen.

Kauimmin tunnettu kattilaa käyttävä lämmöntuottotapa toimii öljyllä, aikaisemmin myös koksilla tai kivihiilellä. Öljyllä lämmittäjän säännöllisiä tehtäviä ovat öljypolttimen suuttimen ja savukanavan puhdistuttaminen.

Puupelletistä on tullut tavallinen lämmitysöljyn korvaaja. Pelletti on puusta valmistettu polttoaine, jota syötetään ruuvikuljetin avulla lämmityskattilan polttimeen. Kattilat ovat jälkipolttokattiloita, mikä tarkoittaa, että pellettien palaessa syntyvät palokaasut poltetaan uudelleen, jolloin syntyy ensimmäistä polttokertaa korkeampi lämpötila ja pellettilämmityksestä saatava hyöty kasvaa.

Puu palaa aina epäpuhtaammin kuin öljy, joten pellettilämmitys vaatii paljon huoltotyötä. Polttimon ja savukanavien huolto pitäisi teettää ammattilaisella kahdesti vuodessa.

– Pelletinsyöttölaite eli ruuvikuljetin pitää puhdistaa samaten kaksi kertaa vuodessa, samoin koko pellettikattila. Myös öljykattila ja öljypolttimon suutin puhdistetaan kerran vuodessa, Tomi Hautakoski selittää.

Hän muistuttaa, että vaikka kattilan ja syöttölaitteen puhdistus on omin avuinkin mahdollista, hyvin harva osaa tehdä sen oikein. Jos puhdistaminen laiminlyödään tai tehdään huolimattomasti, laitteisto voi mennä jumiin tai siihen tulee muita toimintahäiriöitä.

Halko ja klapi, pelastajat

Perinteistä uunilämmitystä ei kaikissa yhteyksissä luokitella lämmitysjärjestelmäksi. Sitä käytetäänkin nykyään harvoin

Takkatulia ei kannata hylätä kokonaan, vaikka puunpolton vähentämistä suositellaan. Perinteinen uunilämmitys kestäisi, vaikka kaikki muu energiansiirto jostakin syystä katkeaisi.

yksinään, mutta se sopii hybridilämmityksen osaksi sekä ennen kaikkea kodin viimeiseksi hätävarajärjestelmäksi.

Suhtautuminen uuni- ja takkalämmitykseen on näinä aikoina kaksijakoista. Puun poltto lisää hiukkaspäästöjä, mutta vaikean energia- tai muun kriisin kohdatessa puulämmitys toimii ilman mitään muuta energialähdettä. Se olisi siis ainoa varma kodin lämmön pelastaja, jos kaikki muut energiansiirtomahdollisuudet pettäisivät.

Omakotitaloihin on suositellaan juuri siitä syystä hankkimaan ainakin yksi varaava takka tai uuni ja jonkinmoinen polttopuuvaramo. Uunien kunto kannattaa tarkistaa ennen pakkasten tuloa, jotta ne ovat varmasti otettavissa käyttöön, vaikka käyttö ei olisi säännöllistä.

Ympärivuotisessa käytössä olevassa talossa laillisella lisenssillä toimivan nuohoojan on nuohottava ja tarkistettava piiput ja tulisijat vuosittain.

Poltettiinpa uuneissa tai kattilassa mitä tahansa, savukanavien puhdistus on tehtävä säännöllisesti, ja se edellyttää myös seinä- ja lapetikkaiden sekä kattosiltojen kunnossapitoa, sillä työ on päästävä tekemään katolta käsin. Alhaalta ylöspäin tehtävä puhdistus ei riitä, paitsi satunnaisesti hätävarana.

Jos nuohous laiminlyödään, vaarana on sekä nokipalon sytyminen hormissa että tarkastamattomissa piipuissa mahdollisesti lymyävät halkeamat. Molemmissa tapauksissa tuli voi päästä irti ja levitä talon rakenteisiin.

Asiantuntijana liiketoimintajohtaja Tomi Hautakoski, Lämpöykkönen Oy ■

Meillä on tämmöinen. Onks sulla?

TIMAPUU

Luonnonrauhaa, tunnelmaa ja laatua!

Grillikodot – Huvimajat – Laavut – Tiipiit – Kotasaunat – Ravintolakodot

Etsitkö Lapin maisemiin sopivaa paikkaa illanistujaisiin, suojaista keidasta rentoutumiseen tai tunnelmallista lisärakennusta yrityksesi pihapiiriin? Meiltä löydät kotimaisena käsityönä valmistetut laadukkaat piharakennukset, jotka on suunniteltu kestävästi Pohjois-Suomen vaativia olosuhteita.

- ✓ 100 % suomalaista käsityötä
- ✓ Kestävä rakenne – suunniteltu pohjoisen ilmastoon
- ✓ Yksilöllinen suunnittelu – myös yritysasiakkaille
- ✓ Kuljetus ja asennus sisältyy hintaan

Valikoimassamme:

- Tunnelmalliset grillikodot
- Perinteikkäät laavut ja tiipiit
- Tyylikkääts huvimajat
- Suuret ravintolakodot yrityksille ja matkailukohteisiin
- Lempeistä löylyistä tunnetut kotasaunat

Ota yhteyttä. Tehdään pihastasi elämys!

Timapuu Oy Marttila
Verkkotehtaankatu 12
95420 TORNIO

Tehtaallamme on esillä useita malleja.
Tervetuloa tutustumaan!

TIMO MARTTILA
0400 698 198
timo.marttila@timapuu.fi

ANTTI MARTTILA
0400 690 101

Tutustu mallistoomme:
www.timapuu.fi

Pixabay

Pixabay

Kotipihan kukkaloisto saattaa olla näyttävimmillään alkusyksyllä.

Freepik

Talvi-istutukset kaunistavat pihaa koko kylmän kauden ajan.

Ruskalehdet ja kauniit marjat elävöittävät pihaa talven tulloon asti.

Teksti: Ulla Sirén

Syyspiha kaikilla vivahteilla, kiitos

Ilmojen viileneminen ja päivien lyheneminen ei tarkoita puutarhanautintojen loppua. Kotipihan syystöihin kuuluu monenlaista hauskaa puuhaa, mutta ei tunnelmastakaan tarvitse tinkiä, vaikka pimeä pyrkii nurkkiin ilta illalta aikaisemmin. Loppukesän ja syksyn kauneus on ainutlaatuista, ja sitä voi kotipihassakin korostaa monin keinoin. Jos hämäryys kaikesta huolimatta tuo haikeuden tullessaan, voi muistuttaa itselleen, että syksyllä puutarhaan valmistellaan uusi kevät.

Kotipihan voi rakentaa ympärivuotista oleskelua ajatellen. Eri vuodenaikojen pihatunnelmien luomiseen ei tarvita mitään monimutkaista, vaan oikeilla valinnoilla ja ajatustyöllä pääsee pitkälle. Pihat voivat olla jopa kauneimmillaan alkusyksyllä, kun perennojen värikäs kukkaloisto pääsee oikeuksiinsa. Suomen kesä on niin lyhyt, että lämpimänä syksynä joidenkin kasvien kukinta jatkuu vielä, kun puiden lehdet kellastuvat ja putoavat. Talvi-istutuksilla ja sopivalla valaistuksella puolestaan pihan saa näyttämään kauniilta siinäkin vaiheessa, kun kylmyys ja pimeys ottavat lopullisesti vallan.

ProAgria Keski-Suomen sekä Keski-Suomen Maa- ja kotitalousnaisten puutarha-asiantuntija **Riitta Peräinen** rohkaisee kotipuutarhureita nauttimaan syyskaudesta niin monella tavalla kuin suinkin.

Istuta värejä ja ikivihreää

Jos haluaa pihan kukkivan syksyllä, pitää tietysti valita mieluuisimmat syyskukat. Esimerkiksi syysleimu, syysasteri ja komeamaksaruoho kukkivat näyttävästi vielä syyskuussa, samoin monet daalit ja ruusut.

Riitta Peräinen kehottaa ottamaan huomioon myös pensaskasvit, sillä puiden ja pensaiden lehdet pitävät yllä luonnon väriiloistoa, kun kukat ovat jo luovuttaneet. Monet hyöty- ja koristepensaat ovat näyttäviä sekä kukinta-aikaan että syysasusaan. Esimerkiksi höyhenpensas kukkii touko-kesäkuussa kevein valkoisin kukin ja lehahtaa syksyllä heleän oranssinkeltaiseksi. Keijuangervon kukat ovat vaaleanpunaiset, mutta syysväritys tummanpunainen tai purppurainen. Myös pihlajat ja monet marjapensaat, kuten aronia, ovat loistokkaita syyspihan värittäjiä.

Freepik

Nykyään on tarjolla runsas valikoima erilaisia havukasveja, myös pienikokoisia lajikkeita, jotka mahtuvat kasvaamaan ahtaissakin pihoiissa. Peräinen neuvoo istuttamaan havukasveja rinnakkain värikkäiden kukkien ja pensaiden kanssa. Samaan ryhmään voi sijoittaa aikaisin keväällä kukkivia sipulikukkia, kesäperennoja sekä kasveja, joilla on kaunis syysväriyty. Ikivihreät havut korostavat vuorollaan kaikkien värikkäiden kasvien loistoa ja lisäävät kasviryhmissä syvyyden vaikutelmaa. Ne jäävät myös kaunistamaan talvisen valkeaa pihaa.

Valolla on monta tehtävää

Suomessa on pitkä syksy, hämärää ja pimeää riittää monen mielestä enemmän kuin tarpeeksi. Tosin suomalaiset osaavat nauttiakin hämärän hetkistä, ja syksyn ja talven kuukausina pihoja koristellaan mieluusti lyhdyin ja erilaisin kausi- ja jouluvaloin. Kiinteät ulkovalotkaan eivät ole olemassa vain turvallisuuden vuoksi, vaan niillä on erilaisia tehtäviä.

Riitta Peräinen suosittelee miettimään koko pihavalaisituksen siten, että se korostaa pihan tunnelmaa ja viihteytystä.

- Koko pihaa ei tarvitse valaista tasaisen kirkkaasti. Suosittelemme, että kulkutiet valaistaan hyvin, mutta muulla alueella voi kokeilla erilaisia kohdevaloja, hän sanoo.

Matalat valaisimet, jotka valaisevat pensaita tai kasviryhmiä alhaalta päin, saavat syysvärit hehkumaan pimeälläkin. Peräinen muistuttaa, että kun valon asettaa kasviryhmän taakse, sen saa näyttämään suuremmalta. Yksittäinen valaistu kohta pihassa lisää syvyyttä vaikutelmaa ja tilan tuntua pienessäkin pihassa. Lisää pieniä valoeffektejä voi kehittää kausivaloista ja lyhdyistä sekä esimerkiksi valaistusta kasvihuoneesta tai pergolasta.

VIHERPALVELU

vihreetä

● piha- ja vihertyöt ● pihasuunnittelu

riitta@vihreeta.fi ● p. 040 566 4511

www.vihreeta.fi

Täyden palvelun maanrakennustalo

JUUJÄRVI

RACING #131

0400 689 400

HYVÄLAATUISTA MULTAA

ROSKALAVOJEN VUOKRAUS

Janne Eironen

040 835 4247

eironen@lapinarboristi.fi

www.lapinarboristi.fi

Puiden kaato

Puiden ja pensaiden hoito

Puiden kuntotutkimukset

Puiden istutukset

Maisemanhoito

Kantojyrsintä

Nurmikon leikkaukset

PALVELEN LAPIN

JA KUUSAMON

ALUEELLA

PIHAPUIDEN KAADOT

JA KANTOJYRSINNÄT

• PUUNKAADOT

(myös vaativat kohteet)

• TONTTIHAKKUUT

• KANTOJEN JYRSINNÄT

• MYRSKYTUHO /

VAURIOPUIDEN POISTOT

• OKSIENAJOT

• MAISEMOINNIT

Lapinlato

Markus Ylinenpää 040 776 9285

- Suorat tilaukset - Tarjouspyynnöt

Freepik

Tulppaanit ja muut sipulikukat palkitsevat syksyn ahertajan heti keväällä.

- Jos pihassa on talvellakin oleskelupaikka tai esimerkiksi ruukkuihin tehtyjä talvi-istutuksia, niitä voi korostaa valolla, Peräinen ehdottaa.

Pihankin voi sisustaa

Nykyaikaiset pihat ovat sisustetumpia ja kalustetumpia kuin menneinä vuosikymmeninä on ollut tapana. Osa puutarhahuonekaluista kestää ulkona sateessa ja pakkasessakin, joten kaikkia oleskeluryhmiä ei välttämättä tarvitse purkaa ilmojen viilenntyä. Kukka-astioita voi hyödyntää ympäri vuoden, mikäli ne kestävät jäätymistä, ja sommitella niihin asetelmia kanervista, syppresseistä, koristekaaleista ja muista talvikasveista.

Valaistu pergola tai kasvihuone sopii oleskelunurkkauksen taustaksi ja samalla tuulensuojaksi. Viihtyisyys ympäri vuoden kannattaa ottaa huomioon jo silloin, kun pihaa suunnitellaan.

- Tärkeintä suunnitteluvaiheessa on miettiä oma tarve, se mihin pihaa tai puutarhaa halutaan käyttää, Riitta Peräinen muistuttaa.

Puita ja pensaita valitessa ja istutusalueita suunniteltaessa tehdään laji- ja värivalinnat myös tulevia syksyjä ajatellen. Peräinen neuvoo miettimään ennen kasvin valintaa huolellisesti, minkä näköinen ja kokoinen se on täysikasvuisena.

- Puiden ja pensaiden taimien kanssa tehdään helposti se virhe, että ne istutetaan joko liian lähelle toisiaan tai sellaiseen kohtaan, jossa ne eivät voi kasvaa suuriksi – esimerkiksi liian lähelle rakennusta tai varjostamaan pihan aurinkoisinta nurkkausta, hän huomauttaa.

Sama koskee istutusaluetta, jonka toivotaan kukkivan kevästä pitkälle syksyyn. Iso yhtenäinen istutusalue on näyttävämpi ja pihan hoidon kannalta helpompi kuin pienet kukkapenkit siroteltuna sinne tänne, mutta aluetta ei kannata ahtaa liian täy-

teen. Havut, pensaat ja suurikokoiset perennat tarvitsevat tilaa juuristolleen.

Puutarhassakin trendinä on nykyään luonnon monimuotoisuus. Se tarkoittaa elintilan tarjoamista mahdollisimman monille luontokappaleille; niinpä sekä pihan suunnittelussa että hoidossa on muodikasta huomioida myös linnut, siilit, kotipuu-tarhurin apulaisina toimivat pikkuötökät ja muut suojaa ja ravintoa kaipaavat lajit.

Puutarhatöitä pakkasiin asti

Syksy on puutarhassa tulevan kesän valmistelun aikaa. Istutuksiin se sopii loistavasti, sillä monet kasvit lähtevät parhaiten kasvuun, kun kosteutta on riittävästi. Astiataimia voi Riitta Peräisen mukaan istuttaa milloin tahansa maan ollessa sula, mutta syksyllä kastelusta on vähimmin vaivaa.

Ainoastaan paljasjuuriset kasvit sekä jotkin hyvin herkäät lajit, kuten pensasmustikat, täytyy istuttaa keväällä ja havut mieluiten jo syyskuussa, jotta ne ehtivät juurtua ennen maan jäätymistä. Myös perennapenkien kunnostus kuuluu syksyyn.

- Helppo nyrkkisääntö on, että keväällä kukkivat perennat jaetaan syksyllä ja syksyllä kukkivat keväällä, Peräinen neuvo.

Kevään sipulikukat ovat syksyn tärkein istutustehtävä, jos haluaa kukkivan pihan huhtikuusta alkaen. Sipulit kannattaa laittaa vasta kylmään maahan, jotta ne eivät ala pyrkiä pintaan vielä syksyllä. Niiden istutuskausi jatkuu maan jäätymiseen asti.

Syyslannoitus taas suositellaan tehtäväksi jo elokuussa, koska kasvit alkavat silloin kerätä ravinteita seuraavaa kasvukautta varten.

- Kun lehdet putoavat, kasvi on jo mennyt lepotilaan eikä enää hyödy ravinteista, vaikka niitä olisi tarjolla. Lannoitteet jäävät maahan, mutta sade- ja sulavesien mukana ne voivat huuhtoutua pois, Riitta Peräinen selittää.

Syyslannoitteen pitää sisältää kaliumia ja fosforia, mutta ei typpeä, jota kasvit tarvitsevat kasvukauden alussa.

Pensaiden leikkauksia ja haravointia

Useimpia pensaita ja puita voi leikata syksyllä, esimerkiksi viimeistellä keväällä tehtyjä muotoiluleikkauksia ja poistaa vioittuneita ja kuivuneita oksia. Loppusyksyn töihin kuuluu myös lehtien haravointi, jonka tarpeellisuudesta esitetään vaihtelevia mielipiteitä.

- Suosittelen poistamaan ainakin paksut lehtikerrokset, kuten vaahteran ja tammen lehdet. Niiden alla nurmikko voi homehtua ja tukehtua, Riitta Peräinen neuvo.

Myös kulkutiet kannattaa puhdistaa lehdistä, jotka voivat syyssateiden kastelemina olla petollisen liukkaita. Sen sijaan nurmikoille, perenna-alueille, kasvimaille ja pensaiden alle voi hyvin jättää ohuen kerroksen lehtiä, mielellään ruohonleikkurilla silputtuna, lisäämään multakerrosta ja suojaamaan kasveja pakkaselta.

Varsinainen kasvien talvisuojaus riippuu lajista sekä odotettavissa olevasta lumimäärästä. Niissä osissa maata, joissa lumi-peite on aina paksu, talvisuojausta ei paljontaan tarvita. Sen sijaan Etelä-Suomen vähälumisilla seuduilla arimmat kasvit, kuten jaloruuusut kannattaa suojata havuilla. Se tehdään kuitenkin vasta, kun talvi on tuloillaan ja maa alkaa jäätyä kovaksi.

Muista ainakin nämä:

Elokuu: Tee syyslannoitus sitä tarvitseville kasveille, jaa keväällä kukkivat perennat, kunnosta perennapenkit.

Syyskuu: Jos haluat istuttaa havukasveja, tee se nyt. Mieti talven tunnelmavalojen sijoittelu. Mieti, keksisitkö jotain uutta syksyn iloksi.

Lokakuu: Poista kukkaruukuista ränsistyneet kevät-kukat ja laadi tilalle talvi-istutukset. Haravoi paksut lehtikerrokset pois nurmikolta ja puhdista kulkutiet lehdistä. Korjaa hyötykasvien loppusato.

Marraskuu: Istuta viimeiset sipulikukat. Suojaa arimmat kasvit havuilla, kun maa on jäätynyt. ■

KONELIIKE
KORTENIEMI

VIELÄ LÖYTYY 2025 MALLEJA KAMPANJAHINTAAN!

Etusi yhteensä jopa 1800€ 2025 malleihin

+ Lisävarusteita
1000 eurolla!

LYNX

25 49 RANGER STD 600 EFI

11 841 € (sh. 12 641 €)

+ toimituskulut

+ Lisävarusteita
1000 eurolla!

LYNX

25 59 RANGER STD 600 ACE

14 098 € (sh. 14 898 €)

+ toimituskulut

**Varastossa myös useita 2024 mallin Lynx ja Ski-Doo kelkkoja,
joihin etusi jopa 2 000 €**

Tarjoukset voimassa 31.10.2025 saakka, tai niin kauan kuin tavaraa riittää. Etu ei koske Mini-, Neo- ja kilpa-malleja.

LYNX

ski-doo

SEA-DOO

can-am

® ja BRP:n logo ovat Bombardier Recreational Products Inc:n tai sen tytäryhtiöiden tavaramerkkejä.

Seuraa ilmoitteluaamme: koneliike koneliike www.koneliike.fi

KONELIIKE
KORTENIEMI

Hallitie 3 A, 96320 Rovaniemi - puh. 0207 433 570 - info@koneliike.fi - koneliike.fi

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Lajittelu kannattaa myös kodin ulkopuolella

Toimivalla jätehuollolla on suuri yhteiskunnallinen vaikutus, jota harva tulee ajatelleeksi. Jätehuolto on ympäristöterveyttä, ja jätteistä tullut arvokasta raaka-ainetta, jota kannattaa kuljettaa yli valtiorajojenkin. Omakotiasuja voi kantaa kortensa kekoon noudattamalla lajitteluohjeita, mutta kodin lisäksi lajittelua olisi hyvä päästä tekemään myös muissa arjen ympäristöissä.

– Lajittelua voidaan edelleen petrata. Asuinkiinteistöillä on aivan huikeat lajittelumahdollisuudet, ja ne ovat parantuneet koko ajan, toteaa Suomen Kiertovoima ry KIVO:n toimitusjohtaja, DI **Jutta Laine-Ylijoki**. Esimerkiksi yleinen yhdyskuntajätteen kierrätysaste on Suomessa hänen mukaansa nousemaan päin. Tekemistä olisi lähinnä muovin ja puupakkausten lajittelussa.

Kirimiseen olisi vielä aihettakin. Tilastokeskuksen mukaan Suomen yhdyskuntajätteen kierrätysaste oli vuonna 2024 noin 44,6 prosenttia. EU puolestaan on asettanut jäsenvaltioilleen yhdyskuntajätteiden kierrätystavoitteet: 55 % vuoteen 2025 mennessä, 60 % vuoteen 2030 ja 65 % vuoteen 2035

mennessä.

– Suomi on niistä joltain osin perässä, mutta niin on moni muutkin maa, huomauttaa Laine-Ylijoki. Asiaan vaikuttavat hänen mukaansa muun muassa elintapojen muutokset:

– Suomessa on ollut perinteisesti erittäin korkea paperinkierrätysaste. Paperin käyttö on vähentynyt, joten myös sen vaikutus kokonaisasteeseen on vähentynyt.

Vaikka kotitalouksien rooli korostuu usein julkisessa keskustelussa, hän muistuttaa, ettei kierrätystavoite koske vain kotitalouksia. Yhdyskuntajätettä tuottavat kaikki ihmisten toiminnot niin työpaikoilla kuin vapaa-ajallakin.

– Ihmiset eivät todellakaan pysty sitä kierrätysprosessia yksin tekemään, vaan koko arvoketju osallistuu kierrättämiseen.

Keräyksen ja kierrätyksen oltava kustannustehokasta

Laine-Ylijoki muistuttaa, ettei kierrätysaste ole välttämättä yksi ja ainoa tavoite, vaan asiassa on huomioitava myös resurssiviisaus, ympäristövaikutukset ja toiminnan kustannukset.

– Kuljetus ja keräys ovat niin kalliita infroja, että ihan pienillä määrillä se ei ole kannattavaa. Jotta kierrätyksestä saadaan kustannustehokasta toi-

Jätehuollon muutos selkeyttää palveluja ja tuo lisää vaihtoehtoja

Vuonna 2028 Rovaniemellä siirytään kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen myös sekajätteen osalta. Mietityttäväkö muutos? Lue alta, miten se tulee vaikuttamaan jätehuoltoosi.

Näin muutos vaikuttaa asukkaisiin:

- Kaikki asiointi tapahtuu Napapiirin Residuum Oy:n kautta. Omia tyhjennyksiä ja muita jätehuollon tietoja voi tarkastella kätevästi samasta sähköisestä asiointipalvelusta tai asiakaspalvelun kautta.
- Hinnat ovat kaikille samat asuinpaikasta riippumatta.
- Asukkailla on jatkossa aiempaa enemmän vaihtoehtoja sekajätteen jätehuollon järjestämiseen. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa osalle uusista alueista tulee vaihtoehdoksi myös yhteiskeräyspiste oman astian ja kimppa-astian lisäksi.
- Napapiirin Residuumin asiakaspalvelu auttaa tarvittaessa valitsemaan sopivan sekajätteen tyhjennysvälin, jossa huomioidaan kotitalouden panostus lajitteluun. Tavoitteemme on, että sekajätettä kertyisi lajittelun ansiosta mahdollisimman vähän, jolloin tyhjennysväli voi olla 12 viikkoa tai tulevaisuudessa jopa 16 viikkoa.

Yhteisenä tavoitteenamme on selkeämpi ja vastuullisempi jätehuolto sekä jätteen määrän vähentäminen!

Tiesitkö?

Sekajätteen tyhjennysväli voi olla 12 viikkoa, jos kompostoit tai erilliskeräät biojätteen.

NAPAPIIRIN RESIDUUM OY

mintaa, jätteitä on oltava riittävästi saatavilla. Yksittäisten henkilöiden kustannukset eivät saa karata aivan taivaisiin, hän toteaa.

Jonkin yksittäisen haja-asutusalueen asukkaat saattavat ihmetellä, miksei heilläkin ole omaa keräyspistettä. Jos keräyspisteitä sijaitsisi kuitenkin joka haja-asutusalueella, myös kustannukset nousisivat korkeiksi. Jätteenkeräyspalvelut maksetaan viime kädessä kuluttajan kukkarosta; tuottajayhteistyö näkyy siis suoraan tuotteiden hinnoissa.

– Se monesti unohtuu, että tässä koko ajan optimoidaan ihmisten jätehuoltomaksuja.

Samalla keräysverkoston tulee kuitenkin olla riittävä ja helposti saavutettava. Esimerkiksi Laine-Ylijoki nostaa pakkausjätteen keräysvelvoitteen, joka laajeni vuonna 2024 koskemaan myös yli neljän huoneiston kiinteistöjä. Se ei suinkaan heikentänyt kauppojen pihilla olevien Rinki-pisteiden suosiota, vaan kerätyn jätteen määrä on hänen mukaansa vain kasvanut.

Biojätteen erilliskeräys vaikuttanut positiivisesti

Kun lajittelu tehdään mahdollisimman helpoksi – kustannusviisautta unohtamatta – ihmiset myös lähtevät siihen mukaan, toteaa Laine-Ylijoki. Sama koskee hänen mukaansa biojätteen erilliskeräystä.

Vuoden 2024 heinäkuusta alkaen kaikissa yli 10 000 asukkaan taajamissa oli aloitettava biojätteen erilliskeräys tai kompostointi – myös omakotitaloissa.

Laine-Ylijoki kertoo biojätteen erilliskeräyksen

olleen iso askel: biojäte on painavaa ja helpottaa siten tuntuvasti massaperustaisen kierrätystavoitteen saavuttamista, toisin kuin esimerkiksi kevyet muovipakkaukset.

Vaikka biojätteiden lajittelussa on hänen mukaansa vielä kehitettävää, suunta on jo oikea. Sekajätteen koostumusta mitataan säännöllisesti, ja tuoreimmissa mittauksissa on jo nähty biojätteen määrän sekajätteessä vähentyneen selkeästi.

– Biojätettä päätyy noin 100 000 tonnia vähemmän sekajätteen joukkoon verrattuna vuosituhannen alkuun.

Kimpparatkaisut ja yhteisöllisyys avuksi jätehuoltoon

Mitä lähempänä ja helpommin saatavilla jätteenkeräyspiste on, sitä todennäköisemmin jätteet löytävät tiensä oikeaan paikkaan. Laine-Ylijoki muistelee 400 metrin olevan joissain yhteyksissä todettu maksimietäisyys, jonka päähän ihmiset viitsivät vielä jätteensä kuljettaa.

– Tietyllä tavalla jätteet tuppaavat menemään sinne, missä niistä helpoiten pääsee eroon.

Tämä edellyttää kuitenkin toimivaa infraa. Lisäksi jätteenkeräyspisteiden sijoitteluun vaikuttavat kuntien rakennusmääräykset ja asemakaava. Joillain alueilla ratkaisua onkin haettu esimerkiksi pientaloalueiden yhteisistä korttelikeräyksistä.

– Myös biokimppaa on joillain alueilla aika paljon käytössä. Sehän on oikein hyvä ratkaisu, Laine-Ylijoki toteaa.

Hän painottaa siisteyden ja ympäristöterveyden

ylläpidon tärkeyttä jätekimppojen osalta. Pientaloalueiden yhteisistä kimpparatkaisuihin, olipa kyse sitten bio- tai sekajätteestä, on ilmoitettava paikalliseen jätehuolto-yhtiöön ja varmistettava, että ratkaisu on kunnan rakennusmääräysten mukainen.

– Ja jonkun pitää huolehtia, että ympäristö pysyy siistinä ja jätemaksu tulee maksetuksi, Laine-Ylijoki muistuttaa.

– Kiinteistönomistajan vastuulla on myös sen jätehuoneiston siisteys ja ylläpito, ja että se on työturvallinen kuseille.

Puutarhajäte helposti keräykseen kimppalavalla

Puutarhajätteen käsittely on varsinkin syksyisin monen omakotiasujan päänaivana. Haravointijätettä, risuja ja oksia kun voi kertyä yllättävänkin suuria määriä.

Alueelliset jätehuolto-yhtiöt tarjoavat syksyisin usein pidennettyjä jäteasemien aukioloaikoja ja erilaisia kampanjoita, jotta puutarhajätteestä päästään eroon vaivattomasti. Jotkut niistä ottavat risut, oksat ja lehdet vastaan jopa veloitusetta.

Laine-Ylijoki huomauttaa osalla pientaloasujista voivan olla kompostori puutarhajätteitä varten. Hän muistuttaa, että silloin biojätettä varten on kuitenkin tehtävä erillinen komposti.

– Se, mitä ehkä suosittelisin ja mitä tällä seudulla on harrastettu, on että otetaan keväisin ja syksyisin lava, joka täytetään yhdessä.

Yhteinen jätelava ja talkoot ovat olleet Laine-Ylijoen omallakin pientaloalueella tapana >>

MP-ROSKATON OY

- Kiinteistöjen jätehuolto
- Kiinteistöjen likakaivotyhjennykset
- Erilaiset vaihtolavakuljetukset
- Jäteastioiden myynti / välitys
- Syväkeräysastioiden tyhjennykset

www.roskatonoy.fi

Suopellontie 1, 96100 Rovaniemi
Puh. 016 3795 444 | mproskaton@gmail.com

Puhdas, siisti, verraton – palveluksessa Roskaton

Tuholaistorjuntaa Lapissa ja Koillismaalla

NAPAPIIRIN TUHOHYÖNTEISTORJUNTA

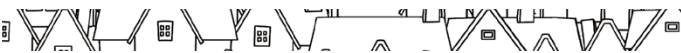

SEPPÖ PARVIAINEN
Puhelin: 0400-397 924
info@tuhohyonteistorjunta.fi
www.tuhohyonteistorjunta.fi

Omakoti

omakotilehdet.fi

KIERRÄTÄMME

Romuautot
Kaikenlaiset
metallit ja kaapelit
Rakennusjätteet

PURKUTYÖT

Muuntajat ja sähkökentät
Voimalat ja muut laitokset
Kaikenkokoiset
rakennukset

MYYMME

Teräket, Vanerit
Vaihtolavat ja
Respo
-peräkärret

Lapin Metallikierrätys Oy

LAPIN MATERIAALIKIERRÄTYS OY | 010 5740 401
LM RAUTAMYYNTI OY | 010 5740 404
Pappilantie 121, Rovaniemi | lapinmetallikierratys.fi

KULJETUS- JA VAIHTOLAVAPALVELU

Ylianttila

- NOSTOPALVELUT
- VAIHTOLAVOJEN VUOKRAUS
- PUIDEN JA OKSIEN POISKULJETUS
- NOSTURIAUTO 24 TN
- NOSTURIAUTO 85 TN

 040 719 7236 Joni
0400 698 218 Juha

Kuusamontie 555, 96900 Saarenkylä • www.kuljetusylianttila.fi

Freepik

jo 25 vuotta. Hän kertoo asukkaiden tilaavan lavan keväällä vähän ennen äitienpäivää ja syksyllä ennen isänpäivää. Näin kaikki kimpan yhdeksän taloa saavat puutarhajätteensä helposti toimitettua keräysasemalle, eikä kenenkään tarvitse ryhtyä kuljettelemaan niitä vaivalloisesti omin päin.

– Siinäkin voi kimppoja hyödyntää. Olen huomannut, että niitä täällä harrastetaan. On välillä sekajätelavakin, jos ihmiset haluavat siivota varastojaan.

Lajittelun esteenä usein tilan puute

On valitettava tosiasia, että jos jokin asia ei hoidu arjessa sujuvasti, se jää usein tekemättä.

Monen eri jätelajin lajittelu vaatii kodissa melkoisesti tilaa, ja Laine-Ylijoki arveleekin sopivan tilan puutteen voivan olla yksi lajitteluintoa rajoittava tekijä. Lajittelumahdollisuuksien parantaminen voidaan ottaa nykyisin huomioon keittiö- tai kotiremontin yhteydessä.

Toinen lajittelun rajoitteeksi koettu asia on yleisesti liittynyt fasilitetteihin. Laine-Ylijoki toteaa, ettei keräyspisteen etäisyyttä voi kuitenkaan enää käyttää tekosynä. Etenkin taajamissa, mutta myös useimmilla haja-asutusalueilla keskeisimpien jätelajien lajittelu on jo hänen mukaansa helposti tehtävissä.

Vaarallistenkin jätteiden osalta neuvoja ja vinkkejä on saatavilla ottamalla yhteyttä paikalliseen jätehuoltotoimijaan. Laine-Ylijoki huomauttaa lajitteluohjeiston myös yksinkertaistuneen:

– Muovipakkauksia ei tarvitse enää pestä, niiden lajittelua on helpotettu. Eikä niitä tarvitse kuivatella tiskialtaassakaan.

Hän toteaa ihmisillä olevan kuitenkin lajittelun lisäksi arjessa paljon muitakin velvoitteita. Itseään kohtaan kannattaa olla siis armollinen, ja aloittaa edes pienistä asioista:

– Riittää, että tekee parhaansa. Jos olet lajittellut nyt sen kolme pakkausta, niin ensi vuonna sitten vaikka neljä.

Lajittelu tavaksi muuallakin kuin kodeissa

Vaikka kotitalouksien lajittelumahdollisuudet ovat nykyisin hyvällä mallilla, Laine-Ylijoki kaipaasi samaa myös muualle. Lajittelu pitäisi hänen mukaansa saada mahdolliseksi ei vain kotitalouksissa, vaan myös työpaikoilla ja julkisissa tiloissa – eli kaikkialla missä ihmiset sitten liikkuvatkin.

– Se on ainoa, jolla mahdollistetaan laajat kierrot ja riittävä jätemäärien saatavuus.

Vaikka kotitalouksien rooli on julkisessa keskustelussa korostunut, hän muistuttaa ihmisten viettävän kotonaan lopulta vain pienen osan päivästä. Jätettä syntyy kuitenkin muuallakin.

Yhtä lailla olisi tärkeää muistaa jätehuollon olevan vain kuluttamisen päätepiste: sen kohdalla kaikki resurssit on jo käytetty, Laine-Ylijoki muistuttaa. Positiivista muutosta onkin haettava yhtä lailla ihmisten kulutustottumuksista ja yritysten tuotesuunnittelusta.

– Kestävässä kehityksessä se fokus ei saa se olla vain siinä jätteessä, vaan niissä muissa valinnoissa ja tekemisessä.

Suomen Kiertovoima edustaa julkista jätehuoltoa ja kuntien 33 jätelaitosta. Lisätietoja: www.kivo.fi. ■

» LAKIPALSTA

Minna Ravi
asianajaja
Asianajotoimisto Lindblad & Co Oy
minna.ravi@lindblad.fi
Puh. 020 749 8193

Kiinteistön virhe ja kohtuullinen reklamaatioaika

Kiinteistössä ilmenevä virhe on kriisi omistajalle. On tyyppistä, että kyseessä on ainutkertainen tilanne, johon joutuminen saa omistajan neuvottomaksi. Tilanteessa ei kuitenkaan saa jäädä passiiviseksi, vaan ostajalta vaaditaan konkreettisia ja ripeitä toimia.

Lain mukaan ostaja ei saa vedota virheeseen, ellei hän ilmoita virheestä ja siihen perustuvista vaatimuksistaan myyjälle kohtuullisessa ajassa siitä, kun hän havaitsi virheen tai kun hänen olisi pitänyt se havaita. Jollei ostaja ilmoita laatuvirheestä tai sopimusrikkomuksesta myyjälle viiden vuoden kuluessa siitä, kun kiinteistön hallinta on luovutettu, hän menettää oikeutensa vedota siihen.

Usein reklamaatioajan ajatellaan olevan viisi vuotta, mutta näin asia ei siis ole. Viisi vuotta on vain takaraja myyjän virhevastuulle.

Tietyissä tilanteissa ostaja voi ylittää kohtuullisen reklamaatioajan. Nämä tilanteet ovat kuitenkin harvinaisia. Tällainen tilanne on kyseessä silloin, jos myyjä on toiminut kunnianvastaisesti ja arvottomasti. Tällaista toiminta voi olla esimerkiksi silloin, jos myyjä salaa kaupan kannalta olennaisia tietoja tai peittää kosteusvaurioita rakenteisiin. Tällaisessa tilanteessa ei ole tarvetta suojella myyjää myöhäisiltä vaatimuksilta, koska myyjä ei ole toiminut vilpittömässä mielessä.

Reklamaatioaika lasketaan ajankohdasta, jolloin ostajan olisi pitänyt havaita virhe ja ymmärtää sen merkitys. Laissa mainittu kohtuullinen aika on väljä käsite, joka ei anna yhtä oikeaa vastausta siitä, milloin reklamaatio on tehty oikea-aikaisesti. Yleisesti on katsottu, että kohtuullisena reklamaatioaikana on pidetty muutamaa kuukautta. Puoli vuotta voi olla liian pitkä aika. Toisaalta pitkäkin reklamaatioaika voidaan joissain tapauksissa hyväksyä, mikäli virheen selvittäminen on aikaa vievää.

Oikeuskäytännössä kohtuulliseksi katsottuun aikaan ovat vaikuttaneet muun muassa virheen laatu, laajuus sekä olosuhteet. Reklamaatioaika voi myös vaihdella saman kiinteistön eri virheiden osalta. Kohtuullisen ajan arviointi on aina kokonaisharkintaa ja käsitteen väljyys johtaakin siihen, että hyvin usein kiinteistöä koskevissa riita-asioissa myyjä esittää ainakin varmuuden vuoksi väitteen reklamaation myöhästymisestä. Ostajan ei

kannatakaan koskaan aiheettomasti lykätä reklamaation tekemistä, sillä kohtuullisen ajan pituus antaa mahdollisuuden erilaisiin tulkintoihin.

Reklamaatioaika on alun perin säädetty nimenomaan myyjän suojaksi, jolloin ostaja ei voi odotella reklamoinnin kanssa loputtomiin. Ostajan kannalta kohtuulliseen reklamaatioaikaan puolestaan sisältyy se, että ostaja ehtii tarkastaa kiinteistön, tutkia mahdolliset havaitsemansa puutteet ja tilata paikalle tarvittaessa asiantuntijan.

Ostajan on tärkeä huomioda, että oikein tehty reklamaatio sisältää virheilmoituksen lisäksi vaatimukset. Mikäli vaatimukset puuttuvat kokonaan, kyseessä ei ole lain edellyttämä reklamaatio. Käytännössä ostajan täytyy ilmoittaa, vaatiiko hän kaupan purkua, hinnanalennusta vai vahingonkorvausta. Myös rahallisen vaatimuksen suuruusluokka on ilmoitettava. On tyypillistä, että reklamaatio tehdään pian selvittelyn varhaisessa vaiheessa ja sitä täydennetään sitä mukaa, kun tutkimukset edistyvät ja saadaan selvyys virheiden korjauskustannuksista.

Ratkaisussa KKO 2016:69 ostajat eivät olleet reklamaatiokirjeessään esittäneet konkreettisia vaatimuksia vaan ainoastaan ilmoittaneet varaavansa mahdollisuuden esittää tarkempia korvausvaatimuksia myöhemmin. Vaatimukset hinnanalennuksesta ja kaupan purusta oli mainittu ensimmäisen kerran vasta haastehakemuksessa lähes vuotta myöhemmin, minkä vuoksi korkein oikeus katsoi ostajien menettäneen oikeutensa vedota virheisiin, koska he eivät olleet ilmoittaneet vaatimuksistaan riittävän yksilöidysti kohtuullisessa ajassa virheiden havaitsemisesta. Ottaen erityisesti huomioon virheiden laadun ja laajuuden korkein oikeus totesi myös, että arvio korjauskustannuksista olisi ollut kohtuudella saatavissa huomattavasti lyhyemmässä ajassa, joten tätä ei huomioitu kohtuullisuusarvioinnissa. Niinpä erilaisten lisäselvitysten ja kustannusarvioiden hankinnan kanssa kannattaa myös toimia mahdollisimman joutuisasti.

Kiinteistökauppariidoissa on yleensä kyse merkittävästä taloudellisesta intressistä. Suosittelen kääntymäänkin ammattitaitoisen asianajajan puoleen, mikäli tällainen vaikea tilanne tulee eteen.

Teksti: Siru Uusi-Seppälä

Vinkit energia- tehokkuuteen ennen lämmityskauden alkua

Energiatehokkuus alkaa kiinnostaa viimeistään siinä vaiheessa, kun omakotitalon omistaja saa lämmityskauden ensimmäisen energialaskun pöydälleen. Jo ikkunoiden ja ovien tiivisteet vaikuttavat paljon talon energiatehokkuuteen, ja sen myötä lämmityskuluihin ja asumismukavuuteen.

Omakotitalon omistajan kannattaa miettiä kotinsa energiatehokkuutta. Energiatehokkuus koostuu kolmesta asiasta: rakenteiden energiatehokkuudesta, teknisistä järjestelmistä ja siitä, miten käyttäjä itse toimii.

Energiatehokkuuden asiantuntija **Veli-Matti Virtanen** painottaa, että energian säästäminen on aina tärkeää. Kiinteistönomistajaa motivoivat

usein eniten kustannussäästöt: aina kun säästää energiaa, säästää myös rahaa. Kiinteistönomistajan kannattaa myös varautua yllätyksiin ja ennakkoida.

– Energian hinnat ovat pitkässä juoksussa kohonneet ylöspäin, energian hinta oletettavasti kasvaa. Tapahtumat maailmalla voivat muuttaa energian hintaa nopeastikin. Muutama vuosi sitten tuli

energiakriisi ja hinta nousi todella nopeasti hyvin korkeaksi. Silloinhan oltiin pulassa laskujen kanssa. Nyt tilanne on onneksi parempi.

Hintaheilahtelujen vaikutukset ovat pienemmät energiatehokkaammissa kiinteistöissä. Virtanen kannustaa miettimään energiatehokkuutta pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti. Toinen näkökulma energiatehokkuuteen on ekologisuus.

Freepik

Tiivisteiden vaihtaminen on sen verran helppo toimenpide, että sen voi tehdä kokonaan itse.

– Energiatehokkuudella voi pienentää omaa hiilijalanjälkeä ja resurssien kulumista maapallolla. Vaikka energia olisi puhtaasti tuotettua, energian säästäminen on ympäristösyiden takia järkevää.

Mieti energiatehokkuutta remontoidessa

Energian säästämiseksi voi tehdä paljon itse. Virtanen kannustaa jokaista kodinomistajaa seuraamaan energian- ja vedenkulutusta.

– Kulutusta kannattaa seurata. Se on kodin omistajan tärkeimpiä toimia. Jos kulutus nousee tai laskee selittämättömästi syystä, se voi kertoa jostain viasta, joka täytyy etsiä ja paikantaa.

Kiinteistön lämmitystapaa Virtanen pitää merkittävänä. Kiinteistöjen ja veden lämmitys on suomalaisissa rakennuksissa suurin yksittäinen energiasyöppö.

– Tilojen ja käyttöveden lämmitys voidaan tehdä eri tavoilla. Monet omakotitaloista ovat suorasähkölämmitteisiä kiinteistöjä. Nykymittapuulla ne eivät ole lämmöntuotannon kannalta kovin energiatehokkaita.

Aika puhdistaa ilmanvaihto? Kysy tarjous!

IV-Haka Oy

Ilmanvaihdon puhdistus ja säätö

- Omakotitalot • Rivi- ja kerrostalot
- Kaikenkokoiset kiinteistöt ja rakennukset

040 542 5092 • kari.haapasaari@ivhaka.fi • www.ivhaka.fi

Toimimme Lapin alueella.

Myös ilmanvaihdolla on iso merkitys kodin energiatehokkuuteen. Ilmanvaihdon suodattimet kannattaa uusia tai puhdistaa vähintään kaksi kertaa vuodessa, jotta järjestelmä toimii energiatehokkaasti ja sisäilma säilyy hyvänä. Vanhemmissa taloissa saattaa löytyä ilmanvaihtojärjestelmiä, jotka eivät kerää lämpöä talteen.

– Remontoitavat talot siirtyvät usein lämpöä talteen otta-vaan ilmanvaihtojärjestelmään.

Valitettavasti ilmanvaihdon remointi on hieman kal- liimpaa jälkikäteen, mutta siitä saadaan merkittävää energi- asäästöä pitkällä aikavälillä.

Virtanen kehottaakin miettimään energiatehokkuutta aina, kun taloon tehdään rakenteisiin koskevia remonteja.

– Parhaita hetkiä parantaa energiatehokkuutta ovat ne, kun avataan rakenteita jonkin muun toimenpiteen takia, esi- merkiksi tehdään jotain seinille tai katolle. Silloin saa kaikis- ta parhaat hyödyt, kun rakenne joudutaan muutenkin avaa- maan.

Rakennukseen sinänsä liittymätön energiatehokkuuden asia on asukkaan tapa käyttää rakennusta. Esimerkiksi sisä- lämpötilalla on suuri merkitys.

– Kannattaa miettiä, voitaisiinko energiankulutusta pie- nentää asuintottumuksia muuttamalla. Jos on kaksi vierek- käistä, identtistä kiinteistöä, joista toisen sisälämpötila on 2 astetta toista korkeampi, sillä menee melkein 10 % enem- män energiaa tilan lämmitykseen vuoden aikana, Virtanen havainnollistaa.

Tarkkaile ikkunoiden ja ovien tiivisteitä

Ikkunoiden tiivisteet voivat vuotaessaan kasvaa kokoaan suuremmaksi ongelmaksi luomalla ikävän noidankehän.

– Jos tiivisteet vuotaa, se aiheuttaa vetoa, joka heikentää si- säolosuhteita. Kuvitellaan vaikka, että olohuoneessa sohvan lähellä oleva ikkuna falskaa ja kylmä ilma aiheuttaa vetoa. Silloin saatetaan ajatella, että pitää nostaa lämpöä. Tällöin koko kiinteistön energiankulutusta nostetaan vain sen takia, että tiivisteiden huono kunto ja veto aiheuttaa haittaa.

Jos huono tiiviste olisi havaittu ja vaihdettu ajoissa, vetoa ei olisi päässyt syntymään eikä energiankulutus kasvanut. Ikkunoiden tiivisteitä voi pitää silmällä vähällä vaivalla esi- merkiksi ikkunanpesun yhteydessä.

– Yleensä ihmiset pesevät ikkunat vähintään kerran vuo- dessa. Sen yhteydessä on hyvä tarkastella tiivisteiden kuntoa ikkunakohtaisesti. Kun ikkunan avaa, voi katsoa tiivistettä ja varmistaa, että se on koostumukseltaan elastinen ja kimmoi- sa. Jos tiiviste on painunut lyttyyn tai haperoitunut rikki, se tulee vaihtaa, Virtanen kertoo.

Myös ikkunanpuitteiden puuosia kannattaa tarkastella. Jos maali hilseilee tai pinta lahoilee, se yleensä kertoo ilmapuo- doista. Tärkeintä on tiivisteiden tunnustelu ja silmämääräi- nen tarkistaminen. Ovien tiivisteitä koskevat samat perus- periaatteet kuin ikkunoita: kunto tarkastetaan silmämääräi- sesti aika ajoin, ja tiiviste uusitaan ja vaihdetaan tarvittaessa.

– Erona on se, että ovia käytetään päivittäin ja moneen ot- teeseen. Tarkastusväli voi siis olla tiheämpi jatkuvan käytön takia.

Ikkunoiden tiiviyttä voi tarkastella myös erilaisilla testeillä. Yksi testi on laittaa paperi puoliksi ikkunan ja karmin väliin ja sulkea ikkuna. Paperia ei pitäisi saada vedettyä helposti ikkunan läpi. Jos näin käy, tiiviste ei toimi kunnolla. Tällöin kannattaa tarkistaa, onko tiiviste tarpeeksi iso.

Tiivistäminen ei ole kohtuuton urakka

Tiivisteiden vaihtaminen on sen verran helppo toimenpide, että sen voi tehdä kokonaan itse. Vaihtoon kannattaa varata riittävästi aikaa ja kärsivällisyyttä etenkin, jos sitä tekee ensimmäistä kertaa. Kohtuuton urakka ei kuitenkaan ole luvassa. Virtanen arvioi, että omakotitalon ikkunoiden tiivisteet saa vaihdettua päivässä. Vaihto kannattaa ajoittaa lämpimämpään vuodenaikaan:

- Jos homma ei mene kerralla nappiin, niin sitten ei kärsitä haittavaikutuksista. Itseliimautuva tiiviste, jota useimmat käyttävät, vaatii myös lämpimän pinnan, jotta liima tarttuu. Muita tapoja tiivisteiden kiinnittämiseen voi tehdä myös kylmempään aikaan, mutta ikkunoita ei yleensä viitsi pitää tiivistämisen ajan auki talvella, Virtanen huomauttaa.

Tiivisteissä löytyy mistä valita. Niitä valmistetaan erilaisista materiaaleista, lisäksi on olemassa erikokoisia ja -muotoisia tiivisteitä. Valinta tehdään ikkuna- ja ovikohtaisesti. Virtasella on kuitenkin tiivisteiden valintaan yksinkertainen vinkki:

- Jos vanha tiiviste on toiminut oikein ja olet tyytyväinen, valitse samanmuotoinen ja -paksuinen. Tarvittaessa voi leikata saksilla pienen palan mukaan rautakauppaan.

Jos ikkunasta löytyy urat tiivisteitä varten, tu-

lee valita uratiiviste. Tämä on Virtasen mukaan hyvä muistaa, mutta muutoin voi aina noudattaa aiemmin toiminutta tiivistettä. Tiivisteiden paksuuden varmistamiseen on kätevä testi.

- Ikkunan ja karmin väliin voi laittaa palan sinitarraa. Kun sulkee ikkunan ja aukaisee, sinitarra on sen välin paksuinen, joka ikkunasta pitää tiivistää.

Netissä on paljon ohjeita tiivistämiseen niin kuvina kuin videoinakin. Valmistajan ohjeet kannattaa kuitenkin aina lukea ensin läpi. Valmistajan ohjeissa voi olla kyseisen tiivisteiden kannalta olennaisia tietoja. Kun valmistajan ohjeita noudattaa, tiivistäminen todennäköisesti onnistuu.

Tiivisteiden vaihtoa ei tarvitse arkailla

Kokemattomalla tekijällä vaihtaminen saattaa vaatia aluksi harjoittelua. Ongelmia voi tuottaa esimerkiksi tiivisteiden saaminen oikealle kohdalle. Tiivisteiden ei tulisi liikkua aina, kun ikkunaa avataan tai suljetaan. Väärään kohtaan laitettu tiiviste voi kulua oikein asennettua nopeammin.

- Tiivisteiden pitäisi vain mennä lyttyyn, kun ikkuna suljetaan. Jos tiiviste ei ole oikeassa kohdassa ja siihen kohdistuu sivuttaisliikettä, se saa tiivisteiden irtoamaan tai repsottamaan. Tällöinkin oikean kokoisen tiivisteiden ei pitäisi päästä

ilmaa ainakaan heti läpi, mutta pinta lähtee irtamaan seinästä, ja tiiviste alkaa kulumaan.

Myös tiivistekohdan huolellinen puhdistaminen on Virtasen mukaan tärkeää.

- Jos on jäänyt vanhan tiivisteiden roippeita tai likaa siihen pinnalle, tiiviste ei pysy niin hyvin. Eli ensin poistetaan vanha tiiviste, roskat ja liimanjämät vanhasta tiivisteestä. Sitten pinta puhdistetaan, annetaan kuivua ja uusi asennetaan puhtaalle pinnalle.

Jos jokin menee pieleen, kannattaa asentaa kokonaan uusi tiivisteidenpätkä. Jos yksi ikkunan kantti ei mene kohdalleen, kaikkia sivuja ei kuitenkaan tarvitse vaihtaa. Tiivistenauhaa myydään onneksi jopa kymmenien metrien mitoituksessa.

- Jos pätkä menee hukkaan harjoittellessa, tiivistettä riittää kyllä epäonnistuneidenkin yritysten varalta, Virtanen toteaa.

Tiivisteiden vaihtoa ei kannatakaan liikaa arkailla, eikä niiden asentaminen vaadi ammattilaisen tilaamista.

- Mikään ei toki estä soittamasta jonkinlaisia apua paikalle, jos on epävarma taidoistaan. Mutta pääosin tiivisteiden vaihtaminen on sellainen homma, että sen pystyy kuka tahansa itse tekemään. Kannustankin, että ei muuta kuin alkaa tekemään. Siinä joko onnistuu tai vähintäänkin oppii tekemään sen paremmin, Virtanen kannustaa. ■

TALOTUKI

TARJOAMME

TUTKIMUS- JA
SUUNNITTELURAHOITUKSEN

RAHOITUSYHTIÖN
KAUTTA

”HYVIN SUUNNITELTU ON PUOLIKSI TEHTY”
SANONNASSA PIILEE TOTUUS!

LUOTA SIIS KORJAUS- JA RAKENNESUUNNITTELUSSA LAATUUN,
NIIN VOIT ODOTTAA SITÄ MYÖS LOPPUTULOKSESTA.

Laadukkaat suunnittelu- ja tutkimuspalvelut löytyvät TaloTuen kautta.

OTA YHTEYTTÄ!

rovaniemi@talotuki.fi

p. 08 4154 3305

NPS
85

» KOLUMNI

Tuulahduksia Euroopasta

Sirpa Pietikäinen
Kirjoittaja on Euroopan
parlamentin jäsen.

Mielensäpahoittajia ja sokerinlainaajia

Naapureissa on aina riittänyt aihetta huumorille. Teppo Tulppu, Ned Flanders, Mielensäpahoittaja – aineksia riittää moneen arkkityyppiin. Naapuruussuhdetta on vaikea päästä pakoon. Ei siis ihme, että naapurien käytös herättää helposti tunteita, oli se sitten huvitusta tai suuttumusta. Vaikka naapuri on läheinen, häntä harvoin pääsee itse valitsemaan.

Mihin naapuria sitten oikein tarvitaan, muuhun kuin sarjakuviin ja sketseihin? Luvan kysymiseen ainakin: Tietyt rakennustyöt omalla tontilla edellyttävät naapurin kuulemista. Puista ja pensaista tonttien rajalla olisi hyvä sopia naapureiden välillä. Jos lähellä tontin rajaa sijaitsee rakennus naapurin puolella, se tulisi ottaa huomioon esimerkiksi grillikatosta rakentaessa paloturvallisuuden kannalta. Grillien savut tai vaikkapa paljasta tyhjennettävät vedet pitäisi ratkaista niin, etteivät ne kulkeudu naapurin tontille.

Kun vierekkäin eletään, riidoilta ei välttämättä voi täysin välttyä. Tämä näkyy viranomaispuolellakin: Naapurin tien käyttäminen ja erilaiset rakennelmat tontilla ovat yleisiä rikosilmoitusten syitä. Kovat äänet aikaisin aamulla tai myöhään illalla jakavat mielipiteitä, ja ylipäänsä naapuruudessa törmäävät erilaiset tavat elää. Olisikin tärkeää pystyä ensisijaisesti keskustelemaan kasvotusten keskenään yhteisistä asioista. Kun naapurin toiminta ärsyttää, hyvät kommunikointitaidot ovat kullannarvoiset, niin kuin missä tahansa muussakin ihmissuhteessa. Vaatimuslistan sijaan naapuria olisi hyvä lähestyä valmiina kertomaan omasta kokemuksestaan ja kuulemaan toisen näkökulma.

Vaikka joskus on syytä ottaa poliisi mukaan,

suurimmassa osassa naapureiden välisiä riitoja ei ole kyse rikoksesta tai edes rikkomuksesta. Jos riita ei lienny, on mahdollisuus kääntyä naapuruussovittelun puoleen. Sovittelua tarjoaa esimerkiksi Naapuruussovittelun keskus. Sovittelun keskeisiin periaatteisiin kuuluvat dialogisuus, sovittelijan puolueettomuus ja keskustelun luottamuksellisuus. Oikeassa oleminen tai sen todistaminen on harvoin hedelmällinen tavoite riidassa, ei myöskään naapuruusriidassa. Sen sijaan jo huolensa kanssa kuulluksi tuleminen voi auttaa kohti sopuisaa yhteiseloä.

Naapuruutta voi lähestyä myös hyvän lähimmäisyyden näkökulmasta. Mitä se on tässä ajassa? Se voi olla tyypillistä sokerin lainaamista naapurille lähikaupan ollessa kaukana tai kiinni. Se voi olla turvallisena aikuisena toimimista, kun päivän jälkeen naapurin koululainen tulee yksin kotiin, ja avain onkin unohtunut repusta. Se voi olla lumitöissä auttamista tai kukkapenkin kastelua lomamatkan aikana. Se voi myös olla yes in my backyard -asennetta, kun uutta kehitysvammaisten palvelukeskusta kaavoitetaan kunnassa.

Yhteiskunnallisen kriisinsietokyvyn kannalta naapurustot voivat muodostua tärkeiksi yhteisöiksi. Riittäisikö porakaivosta vettä toisillekin vesikatkon yllättäessä? Voisiko naapuri tulla lataamaan puhelimensa, jos aurinkopaneelit toimivat sähkökatkosta huolimatta? Pitäisikö naapurin pappaa käydä moikkaamassa, kun myrsky tukki tiet eikä kotihoito päässyt käymään? Häiriötilan ei tarvitse olla pitkä ja vakava, että päivittäinen elonpiiri supistuu. Silloin korostuu, onko naapureina tavattu olla mielensäpahoittajia vai sokerinlainaajia.

Teksti: Elina Salmi

Keittiö toimivaksi ja kauniiksi

Kulahtaneen keittiön ilmettä voi muuttaa aika pienin keinoin, mutta joskus syntyy halu laittaa kaikki uusiksi. Silloin yleensä tarvitaan ammattimiehiä ja joskus myös rakennuslupa.

Keittiöremonttiin ryhtymisen ja sen lopullisen toteutumisen välillä voi kulua joskus pitkäkin aika. Hyvä niin, sillä vähänkin isompaan remontiin saa kulumaan reippaasti aikaa ja rahaa – siksi asiat on mietittävä ja suunniteltava huolella.

Onko keittiössä toiminnot oikeilla paikoilla vai pitääkö liikkumista eri pisteiden välillä jotenkin sujuvoittaa? Onko pistorasioita tarpeeksi? Entä säilytystilaa ja laskutasoja? Onko oikeissa paikoissa valoa tarpeeksi vai joutuuko kokatessa tihrustelemaan liian heikossa valaistuksessa?

Alkajaisiksi voi hakea ideoita ja inspiraatiota netistä, lehdistä, keittiömyymälöistä tai vaikka asunotomessuilta. Kun omat mieltymykset alkavat hah-

mottua, on aika laatia budjetti ja sovittaa keräämistään ideoista siihen ne, joihin omat varat riittävät. On hyvä muistaa, että harvoin budjetti toteutuu sellaisenaan – pelivaraa on siis hyvä olla.

Jos on aikeissa tehdä muutakin kuin vain vaihtaa kaapinovea, tiskialtaan ja ehkä hanat, voi vastaan tulla keskeisten elementtien, kuten vaikkapa vesipisteen ja viemärin tai lieden siirto toiseen paikkaan. Silloin remontti siirtyy toiseen kokoluokkaan.

Vaikka olisi aikeissa tehdä ison osan töistä itse, kannattaa isompaan remontiin palkata hyvä suunnittelija. Hän on tärkeä apu, koska osaa ammattilaisena tehdä ehdotuksia, joilla keittiöstä saa toimivan, hoitaa lupa-asiat ja varmistaa urakoitsi-

jan pystyvyyden ja pätevyyden. Hyvän suunnittelijan lisäksi kannattaa satsata laadukkaisiin materiaaleihin.

Vesipisteen siirto saattaa vaatia rakentamisluvan

– Putkityöt keittiössä tarkoittavat yleensä viemäriä ja vesijohtoa. Jos niitä halutaan siirtää, saattaa toimenpide vaatia rakentamisluvan, muistuttaa erikoisasiantuntija **Juha-Ville Mäkinen** LVI-Tekniset Urakoitsijat ry:stä.

– Jos muutokset ovat niin laajoja, että järjestelmää rakennetaan kokonaan tai osalta uusik-

si, voi lupa olla tarpeen. Jos taas työ on niin pieni, että sen voi ajatella olevan enemmänkin huoltoa, niin lupaa ei yleensä tarvita. Käytäntö vaihtelee kunnittain ja helpommalla pääsee, kun kysäisee asiaa oman kuntansa rakennusvalvonnasta.

Vesipisteiden tai viemäreiden paikkoja muutettaessa on otettava huomioon joitakin luonnonlakeja. Suomessa on käytössä viettoviemärijärjestelmä ja se tarkoittaa käytännössä sitä, että viemäriputkessa pitää olla kaatoa riittävästi ja maan vetovoiman pitää pystyä vetämään jätevesi putkessa eteenpäin. Viemäriputkessa ei siis voi olla ylös tai alas meneviä mutkia tai vaikka kynnysten ylityksiä. Sen on pakko olla suora ja tasainen putki. Lisäksi se pitäisi saada siististi katseilta piiloon.

– Jos vesipisteen paikka halutaan vaihtaa, niin mahdollistahan se toki on. Silloin viemäriputken voi joutua viemään lattian läpi alakertaan tai kellarin ja rakentamaan putkea siltä osin uutena. Vesijohtojen siirtely on helpompaa, koska vesi kulkee niissä paineen avulla sekä ylös- että alaspäin. Koska vesijohtodot ovat viemäreitä pienempiä, on niiden kotelointikin yksinkertaisempaa.

Muista huolehtia astianpesukoneen vuotosuojauksesta

Vesipisteen ulkonäkö muuttuu kertaheitolla, kun vaihtaa tiskialtaan ja hanan. Niiden vaihtamiseen

ei tarvita välttämättä ammattimiestä, vaan työn saa tehdä itse. Silloin pitää tietysti ymmärtää se tosiasia, että jos ongelmia tai vuotoja ilmenee, löytyy vahingon aiheuttaja vessan peilistä.

Astianpesukoneenkin voi asentaa halutessaan itse. Silloin on muistettava huolehtia, että koneen vuotosuojaus ja vuodon havaitsemiseen liittyvät seikat on tehty ympäristöministeriön asetusten mukaisesti. Asetus sanoo selkeästi, että koneen paikka on rakennettava niin, että vuoto ilmenee heti ja että se voidaan havaita.

– Vuotokaukalo tai vastaava ratkaisu koneen alla tuo vuotoveden koneen eteen, jolloin se havaitaan heti ja on helppo hoitaa pois kuivaamalla pintakosteus eikä vahingosta synny silloin pidempiaikaisia seuraamuksia. Ilman vuotosuojausta pienehköstä vuodosta ja löysästä liitoksesta saattaa tihkua vettä koneen taakse ja alle pitkäänkin. Silloin on vaara, että rakenteisiin alkaa kehittyä terveydelle haitallista kasvustoa. Astianpesukonetta ei myöskään saa jättää päälle valvomatta ja hana pitää muistaa sulkea aina heti, kun kone lopettaa ohjelman.

Vakuutus ei korvaa laittomista sähkötöistä aiheutuvia vahinkoja

Vaikka ison osan keittiöremontista voi halutessaan tehdä itse, niin sähkötyöt ovat selkeä poikkeus. Niitä saa tehdä ainoastaan sellainen henkilö, jolla on

PALVELEVA LVI-LIIKE

0400 933 000

rovaniemi@lvipitkala.fi

www.lvipitkala.fi

LVI PITKÄLÄ

24h

Habeo Company

asiaankuuluva pätevyys ja tarvittavat luvat. Jos johdot kytkee henkilö, jolla ei ole siihen lupaa, voi asennuksista aiheutua pahimmassa tapauksessa tulipalo tai joltakulta perheenjäseneltä tai vieraalta lähteä henki. Myöskään vakuutus ei korvaa laittomista sähkötöistä aiheutuneita vahinkoja.

Asiansa osaavan sähkömiehen lisäksi onnistuneen remontin avain on hyvä sähkösuunnittelija. Hän osaa antaa kullannarvoisia vinkkejä esimerkiksi pistorasioiden sijoittelusta ja valaistuksesta ja tekee toteutussuunnittelun niin, että johdot saadaan häivytettyä siististi rakenteisiin.

Keittiön sähkötöistä ehkä suuritöisin on lieden siirto toiselle seinustalle, koska nykyaikainen, täysikokoinen sähköliesi tarvitsee toimiakseen kolmi-vaihevirtaa. Muuten keittiön sähkötyöt ovat kevyempiä ja liittyvät ennen kaikkea pistorasioihin ja valaistukseen. Aniharvoin keittiössä sähkönkulutus remontin yhteydessä kasvaa niin, että pääkeskuksen kokoa pitää kasvattaa.

Kaikessa remontoinnissa on aina turvallisinta toimia yrityksen kanssa – niin myös sähkö- ja putkiasioissa. Kun kuluttajan vastinparina on yritys, selustan turvaa kuluttajansuojalaki ja yrityksellä on vastuu tehdyistä töistä ja mahdollisista virheistä tai vahingoista. Jos taas työt tekee yksityishenkilönä sinänsä ehkä hyvinkin pätevä naapurin mies, jää vastuu itselle, sillä laki ei suojaa kahden kuluttajan välistä kauppaa. ■

Teksti: Elina Salmi

Auto kuntoon ennen talvikelejä

Joka syksy saamme lukea, miten talvi yllätti autoilijan. Jotta näin ei kävisi, auto on syytä laittaa iskuun hyvissä ajoin ennen kylmää vuodenaikaa. Tärkeää on myös kääntää oma ajo- ja ajattelutapansa talviasentoon.

Talviautoilu on taitolaji. Siihen liittyy paljon muutakin kuin vain renkaiden vaihto.

– On aina parempi hoitaa niin autoon kuin muutenkin talviautoiluun liittyvät asiat kuntoon hyvissä ajoin, itselle sopivana ajankohtana. Näin niitä ei tarvitse tehdä pakon sanelemana, kiireisenä arkiaamuna, muistuttaa Autoliiton koulutuspäällikkö **Teppo Vesalainen**.

– Yksi tärkeimmistä on auton säännöllinen huolto. Säännöllisesti huolto-ohjelman mukaan huollettu auto on toimintavarma ja turvallinen. On hyvä olla itsekkin perillä siitä, mitä huoltotoimenpiteitä auto kulloinkin tarvitsee. Jos huolto on talven lähestyessä ajankohtainen, niin se kannattaa tietysti hoitaa alta pois.

Huoltojen välissäkin on syytä kur-

kistaa aina välillä konepellin alle ja tarkastaa öljyn ja jäähdytinnesteen määrää. Mikäli lisäystarvetta on, kannattaa lisätä täsmälleen samoja aineita, joita järjestelmissä jo on. Jäähdytinnesteen osalta on tärkeää huolehtia siitä, että nesteen pakkaskestävyys säilyy riittävänä.

Samalla kannattaa vilkaista jarrunesteen määrää. Aniharvoin sitä joutuu itse lisäämään, mutta jos pinta alkaa laskea, on se usein merkki siitä, että jarruissa ei ole kaikki kunnossa. Lasinpesunesteen eli kotoisammin pissapojan säiliö löytyy myös pääsääntöisesti sieltä konepellin alta ja sitä joutuu erityisesti kurakeleillä täyttämään alvariinsa. Lasinpesuneste kannattaakin vaihtaa hyvissä ajoin riittävän tymäkäksi. Mikään ei tietenkään estä käyttämästä -35 asteessa sulana pysyvää

nestettä vaikka vuoden ympäri.

Talvirenkaisiin enemmän urasyvyyttä ja ilmaa

– Hyvissä ajoin ennen alle laittoa on syytä tarkastaa talvirenkaiden kunto. Jos näyttää siltä, että ne joutuu uusimaan, ehtii kilpailuttaa ja hankkia uudet ennen sesongin alkua. Kilpailuttamalla voi säästää reippaasti rahaa, tietää Vesalainen.

Kilpailuttamisen voi vaivatta hoitaa niin, että lähettää samansisältöisen sähköpostin muutamalle rengaskauppiaille ja valitsee niistä haluamansa.

Lain mukaan talvirenkaan urasyvyyden pitää olla vähintään kolme millimetriä, että sillä saa ajaa. Turvasuosituksena on kuitenkin vähintään viisi millimetriä. Urasyvyyttä mittail-

lessa on samalla hyvä katsoa, onko rengas kulunut tasaisesti vai esimerkiksi toisesta reunasta enemmän. Mikäli kuluminen on epätasaista, ovat auton pyöränkulmat pielessä ja se taas kielii siitä, että autossa voi olla jokin nivel tai pusla väljä. Tällöin pitää kulunut tai rikkinäinen osa vaihtaa ja sen jälkeen säätää pyöränkulmat kohdalleen ja hankkia uudet renkaat. Kun on liikkeellä ajoissa, ehtii nekin hoitamaan kuntoon ennen talvea.

Jos käyttää nastarenkaita, pitää tarkastaa, että kaikki nastat ovat tallella ja kunnolla kiinni. Myös renkaan ikä on turvallisuustekijä ja suositus on, että renkaita käytetään enintään kuusi ajokautta tai kymmenen vuotta valmistusajankohdasta – kumpi tulee ensin vastaan. Renkaan kyljessä, DOT-merkinnän lopussa, ovaalin sisällä ole-

va nelinumeroinen sarja kertoo valmistusviikon ja -vuoden. Esimerkiksi numerosarja 1621 kertoo, että rengas on tehty viikolla 16 vuonna 2021.

– Renkaiden vaihdon jälkeen pitää aina tarkistaa rengaspaineet. Suosittelen, että talviaikaan renkaassa pidetään ilmaa 0,2 baria valmistajan suositusta enemmän, koska lämpötilan laskiessa 10 astetta, myös rengaspaine putoaa 0,1 baria.

Valot, vilkut, lukot ja avaimen paristot

Valojen ja vilkkujen toiminta pitäisi tarkistaa viikoittain, mutta tietysti asia korostuu, kun pimeä vuodenaika lähestyy. Autossa onkin hyvä pitää mukana varapolttimoita kaiken varalta. Myös pyyhkijän sulat on vaihdettava, jos ne jättävät kalvoa tai raitoja.

Auton lukkopesät Vesalainen suosittelee voitelemaan lukko- tai aseöljyllä. Samaa tavaraa kannattaa ruiskauttaa myös lukittavan bensa-tankin ja mahdollisen suksiboxin lukkoihin.

– Niissäkin autoissa, joissa oven lukkopesä ei ole näkyvässä, se löytyy yleensä jonkin peitelevyn alta hätätilanteita varten. Sekin kannattaa ottaa esiin ja voidella.

Useimmissa uudehkoissa autoissa on kauko-ohjainavain, joka mahdollistaa ovien avaamisen autosta riippuen nappia painamalla tai kahvaan tarttumalla. Avaimen pa-

ristot kannattaa vaihtaa säännöllisesti, esimerkiksi aina renkaiden vaihdon yhteydessä. Siten tulee varmistettua, että avain toimii mahdollisimman hyvin ympäri vuoden.

Varsinkin talvella avain helposti kylmettyy takin taskussa, jolloin hyväkään paristo ei välttämättä kykene luovuttamaan virtaa riittävästi ovien avaamiseksi. Tällaista tilannetta varten on syytä perehtyä myös auton hätäavaus- ja -käynnistysjärjestelmiin, jotta ei jää auton ulkopuolelle ulkoilupaivän päätteeksi.

Maskipeiton asennus ja vahaa pintaan

– Jos autossa saa käyttää maskipeittoa, käyttäisin sitä ehdottomasti. Uusissa autoissa on kuitenkin paljon sellaista tunnistin-, tutka- ja anturitekniikkaa, jota ei saa peittää, joten ei kannata askarrella mitään omatekoisia viritelmiä pahvista, vaan käyttää autonvalmistajan suosittelemaa mallikohtaista peittoa.

– Maskipeiton hyötyjä on muun muassa se, että moottori lämpiää nopeammin ja jäähtyy hitaammin. Peitto myös suojaa jäähdyntä kiveniskemiltä ja estää monenlaisia jäätymisongelmia kokonaisvaltaisesti, kun ajoviima ei pääse moottoritilaan. Maskipeiton ansiosta moottoritila säilyy myös puhtaampana.

Maskipeiton käyttöaika on usein sama kuin talvirenkaiden käyttöaika. On tietysti hyvä käyttää tervettä

ROI KATSASTUS OY

Teollisuustie 12D (Eteläkeskus)
Yhdysväylä 6 (Saarenkylä)
avoinna ma–pe 9–17
p. 0600 042 72 | www.avainasemat.fi

KOKO KATSASTUS TÄLLÄ SETELILLÄ!

Sis. päästö- ja OBD-mittaukset
Henkilö- ja pakettiautot max 3500 kg
Tarjous voimassa 31.10.2025 asti.

59⁹⁹

€

maalaisjärkeä: jos talvella tulee pitempi lämpöjakso, saattaa maskipeitto olla järkevää ottaa tilapäisesti pois.

Auton maalipinta on hyvä suojata vahaamalla auto keväin syksyin. Vahatusta pinnasta kura ja suolaroiskeet irtoavat helpommin. Muita talvelta varjeltavia ovat esimerkiksi automaattisesti kääntyvät peilit. Mekanismi voi rikkoutua, jos peili on jäänyt. Toiminto siis kannattaa kytkeä pois päältä talven ajaksi.

Auton esilämmitys – on se sitten niin sanottu lohkolämmitin tai polttoainetoiminen lisälämmitin – kannattaa ottaa käyttöön kun lämpötila laskee lähelle nollaa. Useimmissa sähköautoissa on jo valmiiksi monipuoliset esilämmitysmahdollisuudet.

Sisätilojen esilämmityksen ansiosta ikkunat ovat usein valmiiksi sulat ja auto odottaa kuljettajaa muutenkin mukavan lämpöisenä. Asenna siis sisätilanlämmitin ajoissa takaisin telineeseensä ja etsi lämmitysjohto.

Vaihda laiska akku ajoissa

12 voltin akku on keskeinen kapine sujuvan talviautoilun kannalta niin polttomoottori- kuin sähköautoissakin. Akkuongelmat ovat Vesalaisen mukaan suurimpia työllistäjiä myös Autoliiton tiepalvelussa.

– Keskivertoakun käyttöikä on noin viisi vuotta. Jos syksyllä kelien viileessä tuntuu siltä, että akku pyörittää starttia laiskanlaisesti, kannattaa akku silloin vaihtaa. Ja taas mieluummin ajoissa, itselle sopivana ajankohtana, eikä pakon sanelemana, jonain kiireisenä arkiaamuna, kun pitäisi päästä liikkeelle.

– Myös autonkäyttötapa vaikuttaa akun kuntoon. Jos ajetaan pakkaskeleillä koko ajan vain lyhyttä matkaa kotoa töihin ja takaisin, ei kylmä akku ehdi latautua tarpeeksi ja sen varaus pikku hiljaa laskee. Markkinoilla on jälkikäteen asennettavia, melko edullisia akkulämmittimiä. Osa näistä on verkkovirtakäyttöisiä ja osa taas menee päälle, kun auto käynnistetään tai akkua ladataan ulkopuolisella laturilla. Akkulämmittin lämmittää akun, jolloin se pystyy ottamaan vastaan latausvirran paremmin.

Lämpimät vaatteet lyhyillekin kauppareissuille

Kylmän kelin aikaan liikkeelle lähdettäessä pitää huolehtia, että kaililla on riittävän lämpimät vaatteet mukana. Moni ajattelee, ettei tarvitse toppatakia, kun lähtee käväisemään kaupassa, mutta koskaan ei voi tietää, mitä sattuu. Jos auto tekee tämän ja alkaa jäähtyä, muuttuu olo nopeasti kurjaksi liian kevyessä varustuksessa.

On myös liuta tavaroita, jotka pitäisi löytyä talviautosta. Sellaisia ovat esimerkiksi lumiharja, jääskrapa ja autokäyttöön sopivankokoinen lumilapio. Tarpeellisia ovat myös ensiapulaukku, tasku- tai otsalamppu uusien paristoin ja heijastinliivit jokaiselle.

Niitä ei kannata laittaa auton tavaratilaan alimmaiseksi, vaan mieluummin esimerkiksi sivulokeroihin, joista ne löytyvät hätätilanteessa nopeasti. Heijastinliivit mahtuvat väkivä ovitaskuihin. Ne kannattaa pukea päälle jo autossa sisällä, jos tulee tarve poistua autosta.

Puhelimeen kannattaa ladata tiepalvelusovellus tai vähintäänkin laittaa yhteystietoihin tiepalvelun numero. Niiden turvin avun saa tarvittaessa nopeasti.

Viimeisenä vaan ei vähäisimpänä tehtävänä on kääntää kuljettajan pää talviasetuksille. Liukkaat kelit vaativat totuttua alhaisempaa nopeutta ja riittävää ennakointiaikaa.

– Tuttuunkaan mutkaan ei liukkaalla kelillä parane tulla kesävauhdilla, ettei käy pahasti. Kelin mukaisen tilannenopeuden lisäksi talviajon turvallisuutta lisää kunnollinen turvaväli. Edellä ajavaan pitäisi olla väliä vähintään neljä sekuntia.

Turvavälin voi tarkistaa yksinkertaisella tempulla. Kun edellä ajava ohittaa jonkin kiintopisteen – kuten liikennemerkkin, tolpan tai edessä olevan sillan varjon – alkaa laskea rauhallisesti neljään. Vasta sen jälkeen saisi olla itse saman kiintopisteen kohdalla.

– Riittävä turvaväli antaa mahdollisuuden ajaa omilla – ei edellä ajavan – ehdoilla. Silloin jää paljon enemmän aikaa havainnoida, arvioida, ajatella ja toimia. ■

Sadevesijärjestelmät
ja kattoturvatuotteet
asennettuna

Soita ja tilaa
veloitukseton
arviokäynti
0400 259 511

Ei raidoitu eikä ruostu!
Meiltä saat mm. markkinoiden
ainoan raidoittumattoman,
ruostumattoman ja saumat-
toman Arvo-alumiinikourun.

PS-Kouru Oy
0400-259 511, Rovaniemi
ari.puhakka@vesivek-jm.fi

Uudet ompelukoneet
alkaen 129,-

UUDET JA KÄYTETYT
OMPELUKONEET JA SAUMURIT

Saat aina opastuksen ja neuvot
ostamaasi koneeseen. Meillä
myös ammattitaitoinen,
valtuutettu huolto uusille ja
vanhoille koneille.

NYT MEILTÄ UUTENA
PALVELUNA KORJAUSOMPELU

Ompelukonehuolto kaikki merkit!

Brodeeraus JO-HA

Rovakatu 25, 96100 Rovaniemi
Avoinna ark. klo 10 - 17
p. 0400 392 992, 0500 411 757

Hei lukija

Askarruttaako kodin remontointi?
Jaa remonttikokemuksesi tai
toivo juttuaihetta osoitteessa:

omakotilehdet.fi/palaute

Omakoti

Aina on kiviaika

- VALMISBETONI
- BETONIELEMENTIT
- KUNNALLISTEKNISET
TUOTTEET

Jämytie 2, 96910 Rovaniemi
Puh. 020 7933 200
www.napapiirinbetoni.fi

Luotettava lasiliikkeesi Lapissa jo vuodesta 1997

SINÄ UNELMOIT, ME TOTEUTAMME!

- TERASSILASITUKSET • KATTOLASIT
 - SAUNAN LASISEINÄT • KAIDELASIT
 - VÄLITILAN LASIT • PÖYTÄLASIT
- JA PALJON MUUTA...**

Meiltä kaikki lasituotteet mittatilauksena ja asennettuna.

Pyydä tarjous!

LASI- JA LEVYMYYN
HALONEN OY

Menikö
ikkuna rikki?
Me
korjaamme
lasin kuntoon!

016 312 395 • 0400 563 236
WhatsApp / 24h Päivystys 040 5867 317
myynti@lasihalonen.fi • Hallitie 10, 96310 Rovaniemi
www.lasihalonen.fi